

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir • ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.
Podružnice:
Novo mesto.

SLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mes-
se 18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.
Filiale:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tujege
Izvor: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Vojno poročilo št. 1105 Sovražna ladijska spremljavanja napadena En parnik je bil potopljen, eden pa zažgan — 4 sovražna letala sestreljena

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Ob rtu Bon (Tunis) so nemški bombniki
včeraj pozno popoldne napadli ladijsko spre-
mljavo, potopili en parnik, enega pa zažgali.

Nadaljevala se je sovražna letalska ofen-
ziva na otok Pantelleria. Topništvo je se-
strelilo dva stroja. Dva nadaljnja sta bila se-
streljena v boju od italijansko-nemških lov-
skih letal.

Sovražna letala, ki so bombardirala in ob-
streljevala kalabrijske in sardinske
obale, so povzročila nekaj žrtev in lažjo škodo.

Livorno, 4. junija. AS. Potem ko so pospravili
vse razvaline in je nekaj ranjencev še umrlo, je
število žrtev potopitve italijanskega parnika dne
18. maja naraslo na 249 mrtvih in okrog 600 ra-
njanih.

Sovjetski napadi pri Velišu izjalovljeni

Nemško letalstvo obstreljevalo zbirališča sovražnih čet ter preskrbovalna
središča v Kavkaziji ter ob Doncu

Hitlerjev glavni stan, 4. jun. Nemško vrhovno
poveljstvo objavlja:

Na področju pri Velišu so se krvavo izjalovili
podnevi in ponoči ponovljeni sovjetski napadi. Uni-
čenih je bilo 21 sovražnih oklepni voz.

Z ostalega vzhodnega bojišča poročajo samo o
krajnem bojnem delovanju.

Letalstvo je obstreljevalo v Kavkaziji in na
doneski bojišču brez prenehanja zbiranje so-
vražnih čet ter letalska in preskrbovalna oporišča.
Posebno hudo je v sodelovanju z madžarskimi boj-
nimi letali napadalo dovozni promet sovražnika.

V Severnem ledenem morju sta bili z

bombami potopljene dve stražni ladji, en rušilec
pa poškodovan.

V mesecu maju je bilo na vzhodnem bojišču
uničenih 1257 sovražnih letal. V istem času je
bilo izgubljenih 143 lastnih letal.

Hitra nemška bojna letala so napadla sovražni
konvoj na morju pred Cap Bonom ter potopila
eno trgovsko ladjo, drugo pa zažgala.

Berlin, 4. junija. AS. Meseca maja je nem-
ško letalstvo po dosedanjih poročilih uničilo
na vzhodnem bojišču 1250 sovjetskih letal.
1061 letal so sestrelili nemški lovci v letalskih
dvobojih. V istem času je bilo zgubljenih 143
nemških letal.

Tretja faza bojov ob Kubanju

Berlin, 4. junija. Začela se je tretja faza so-
vjetske ofenzive ob Kubanju. Po brezuspešnih na-
padih v začetku maja in pozneje med 20. in 28. ma-
jem so boljševiki pred 48 urami začeli s tretjim
napadom, uporabljajoč 6 oklepni brigad in mnogo
pehotnih divizij. Nemcem se je posrečilo ločiti
oklepne oddelke od pehote, tako da so v začetku
pustili težke sovjetske 52-tonske in ameriške tan-
ke, katerih vedno več uporabljajo, napredovati za
kakšnih 100 metrov, nato pa jih peklenko obdelo-
vali s topovi vseh vrst. 58 tankov je bilo v 20 mi-
nutah uničenih. Nadaljnjih 22 tankov je predlo
nemške črte, toda v nadaljnjih bojih z nemškimi
oklepni oddelki je bilo tudi od tega 12 tankov
uničenih. Istočasno je sovražnik na močvirskem od-

seku zgubil 22 od 30 tankov, s katerimi je napadel,
tako da je zgubil skupno 92 tankov. Zanimivo je,
da so boljševiki prvič začeli z močnimi napadi tudi
na odseku pri Velišu ter juhozhodno od Moskve.
Sovjeti bi na vsak način radi zvedeli, če Nemci
letos nameravajo na vzhodu napasti ali ne. Nemški
general Dietmar je na sestanku z zastopniki tiska
dejal, da položaj letos ostaniš sil ni silil k napadu.
V Berlinu izjavljajo, da je hotel general Dietmar
s tem reči, da imata Italija in Nemčija proste roke
pri svojih odločitvah, to je, da lahko ostaneta v
defenzivi ali pa lahko še enkrat preideta v ofen-
zivo. Anglosasi pa so, nasprotno, prisiljeni posku-
šati z napadi na evropsko trdnjavo.

Velike neznanke o vzhodnem bojišču

Na 3000 km dolgem bojišču si stojita nasproti dve velikanski armadi
Kdo bo napadel prvi? Kje in kdaj?

Berlin, 4. junija. Razen Kubanja sta na vzhodu
obe nasprotni armadi od Azovskega morja do Ribi-
škega polotoka še vedno v pričakovanju. Na tri
tisoč kilometrov dolgem bojišču si stojita nasproti
dve velikanski armadi, ki sta zadnje mesece zbrali
kar moči orožja in vojaštva. Kdo bo prvi napadel?
Kje in kdaj? Ta vprašanja zanimajo nemško jav-
nost. General Dietmar je dejal, da je med ofenzivo
in defenzivo še posredna rešitev, ki bi jo lahko
imenovali »strategija pričakovanja«, kadar ni tre-
ba kake armadi začeti z ofenzivo, ampak se lahko
zadovolji z obrambo tega, kar si je osvojila. V ta-
kem položaju je Nemčija. General Dietmar seveda
ni »uradni prerok« nemškega poveljstva in se la-
hko dogodi tudi drugače zasukajo. Lansko leto je
bila nemška ofenziva napovedana, letos pa takšnih
napovedi ni. Nasprotniki širijo glasove, češ da si
Nemčija ne upa sprožiti velike ofenzive na vzhodu,
ker se boji morebitne anglosaške invazije. Nihče
ne ve za nemške načrte. Gotovo pa je, da zavezni-

ški načrti proti Evropi niti malo ne morejo vplivati
na odločitve nemškega poveljstva in njegove na-
črte na vzhodnem bojišču. »Lokal Anzeiger« piše:
Zavezniški lahko poskusijo izkrcanje na Siciliji, v
Franciji in Norveški. Kar koli bodo storili, ne bo
moglo nikakor vplivati na Hitlerjevo voljo, voditi
vojno na vzhodu tako, kakor se zdi njemu za zna-
go najprimernejše. Nemške žrtve so bile pozimi v
primeri z boljševiki izjemno minimalne in so
pripomogle k utrditvi in razjasnitvi položaja na
vzhodu. Hitler lahko na vzhodu stori, kar hoče. Če
se odloči za napad, lahko napade kjer koli na vsem
bojišču od Kubanja do Murmanska; povsod so va-
jni vojaški cilji od Kaspijskega morja do Volge,
Moskve, Leningrada in tja do Arhangeleska.

Kaj se skriva za anglosaško propagando

Podmornice so še vedno najmočnejše orožje, ki bo preskalo življenjske
žile sovražne preskrbe

Nasprotnikove bedastoče

Rim, 4. jun. AS. London: Letalski napad na
Livorno je naredil velik vtis na italijansko ljud-
stvo. Nekaj švedski dopisnik poroča, da prebival-
stvo Livorna prebiva zdaj v lijakih, povzročenih
od bomb, kakor krti.

Novice iz NDH

Zagreb, 4. junija. AS. Poglavitnik je imenoval
dr. Vladimira Košaka za hrvatskega poslanika v
Budimpešti. Istočasno je imenoval dr. Antona Fi-
lipandiča za hrvatskega finančnega ministra.

Ameriške izgube

Stockholm, 4. junija. AS. Iz Washingtona po-
roča, da vsebuje zadnji seznam ameriških izgub
80.852 mož. Kopenska vojska je imela 60.419
mrtvih, 14.865 ranjenih, 22.494 pogrešanih in 16.301
ujetnika. Izgube mornarice znašajo 26.433 in
okoli 7360 mrtvih, 4706 ranjenih, 1126 pogrešanih
in 3421 ujetih.

Seja odbora za avtarkijo

Duce je predsedoval seji ministrskega odbora za gospodar. osamosvojitve,
kjer so reševali 33 prošenj

Rim, 4. jun. AS. 1. junija ob 17 se je pod pre-
sedstvom Duceja sešel v Beneški palači medmini-
strski odbor za gospodarsko osamosvojitve, da bi
razpravljali o prošnjah za dovoljenja za važne nove
industrijske naprave. Navzoči so bili: tajnik fašis-
tične stranke ter ministri za korporacije, poljedel-
stvo in gozdove, promet, za menjavo in valute, za
vojno izdelavo, za italijansko Afriko in za javna
dela, podtajnik in finančnem ministrstvu, guverner
italijanske Narodne banke, zastopnik načelnika
glavnega stana, tajnik vrhovnega obrambnega od-
bora, predsednik Narodnega sveta za raziskave,
tajnik ministrskega odbora za vzporeditev, oskrbo,
razdeljevanje živil in za cene. Sestanka so se ude-
ležili potem še: glavni ravnatelj za industrijo, glav-
ni ravnatelj za rudnike in kovinarstvo, glavni ravnatelj
korporativnega nadzornišтва iz ministrstva
za korporacije dr. Andrea Pellegrini in inž. Carlo
Migliaccio, od vrhovnega obrambnega odbora pa
kapitan bojne ladje Delli Panni Giuseppe.

Na tem sestanku so prereševali 33 prošenj, od
katerih so 23 ugodili, 7 pa jih odbili, ker se nana-
šajo na stvari, ki jih ne smatrajo za najnujeje po-
trebne. Nadaljnje 3 prošnje pa so tudi zavrnili, ker
v teh primerih ne gre za industrijske naprave, ki

bi bile v sedanjem trenutku potrebne. Vložene prošnje
so se nanašale na prube v naslednjih pano-
gah: topilnice in kovnice, ladjedelnice, mehaniška
industrija, industrija težko topljivih snovi, kemična

Rim, 4. junija. AS. Danes zjutraj je na aka-
demiji GIL-a na Mussolinijevem trgu tajnik stranke,
vrhovni poveljnik GIL-a ob navzočnosti pod-
poveljnika generala Felicianja, načelnika glavnega
stana Scale in podnačelnika Melona ter inspektorja
Testa sprejema: poročila zveznih podpoveljni-
kov in pokrajinskih zaupnikov GIL-a. Generalni
podpoveljnik GIL-a Feliciani se je najprej spomnil
zveznih podpoveljnikov, padlih na bojišču, nato pa
je obrazložil naloge pokrajinskih oblasti na vseh
odsekih njihovega delovanja, da bi organizacija
vedno bolj odgovarjala svojim političnim in vzgoj-
nim ciljem.

Generalni poveljnik Carlo Scorza je nato dal
navodila za oblikovanje mladine, navodila, ki vse-
bujejo delo, segajoče v globine, nad vse resno delo,
ki mora ostati zvezo načelom revolucije in mu je
temeljni cilj okrepitev znanja. Nato je opredelil
položaj GIL-a v sedanjem trenutku. Delo pokra-

industrija, predilnice, industrija umetnih vlaken,
prehranjevalna industrija, hladilnice in razne dru-
ge panoge. O vsaki prošnji je povedal mnenje mi-
nistra za korporacije, v razpravo pa so posegali
člani odbora. Glede prošnji, katerih predmet spa-
da v njihovo pristojnost, so povedali mnenje tudi
podpredsedniki korporacij za gojitev povrtnine,
sadja in zelenjave, predsedniki korporacij za les,
tekstilne izdelke, za topilniško industrijo in kovi-
narstvo, za mehaniko, kemično industrijo, za grad-
bena dela, za steklo in keramiko, za mornarico in
letalstvo, kakor tudi predsedniki fašistične Zveze
industrijev in Zveze industrijskih delavcev.

Navodila tajnika stranke za delo GIL-a

jinskih oblasti se mora razvijati z jasnim pogledom
na potrebe naroda do in preko zmage. Povrniti se
je treba k virom tistega junaškega duha, ki so ga
svetlo izpričali najmlajši borci na vseh bojiščih.

Praznik kr. karabinjerjev

Rim, 4. junija. AS. 5. junija bodo obhajali
praznik kr. karabinjerjev. Tudi letos bodo ta dan
proslavljali v vojaških in postojankah s treznim
vojaškim obredom, ki ga bo prevečal resni vojni
čas. Zastopstvo rimskih častnikov se bo poklonilo
pred spomeniki padlih karabinjerjev, fašistov in
članov prostovoljne milice. Zgodovinski muzej kr.
karabinjerjev bo odprt za javnost od 9 pa do 20.
Vrhovni poveljnik karabinjerjev bo imel ob 13.20
kratkotekov govora po radiju. Ves dan bo letišča gojen-
cev prevzela straža pred beneško palačo.

Papež Pij XII. o sedanjem položaju

Papež Pij XII. se je toplo zavzel za spoštovanje človeških zakonov
v letalski vojni

Vatikansko mesto, 4. jun. AS. Sv. oče Pij XII.
je predvčeršnjim v svoji zasebni knjižnici sprejel
sveti kardinalski zbor, ki mu je voščil za god ter
mu pri tej priliki obnovil čustva sinovske ljubezni.
V imenu 19 navzočih kardinalov je spregovoril
kardinal dekan, ki je izrekel papežu voščilni na-
govor.

Sveti oče se je zahvalil za voščila, potem pa
razpravljajal o sedanjem položaju. Podaljševanje obo-
roženega spopada, mrzlično naraščanje količine
vojnih priprav ter postopno zaostrovanje vojnih
načinov vedno bolj otežuje nadnaravno ter pomir-
jevalno poslanstvo Cerkve. Papež je dejal, da se
njegova misel in ljubezen obračata k malim nara-
dom, ki so zaradi zemljepisne in geopolitične lege
spričo sedanjega zametavanja mednarodnih, moral-
nih in pravnih določil izpostavljeni ter na tem, da
bodo v spopadu velikih sil pregaženi in da bodo
morali na svojih lastnih tleh, ki se bodo spremenila
v prizorišče uničevalnih bojov, biti priča neizrek-
ljivih grozot tudi med nebojevnikmi ter priča po-
kolja cveta svoje mladine in svojega izobraženstva.

»Ne pričakujte,« je pristavil sveti oče, »da
bomo tukaj na drobno razlagali vse, kar smo po-
skusili storiti, da bi olajšali njihovo trpljenje, iz-
boljšali njihov moralni in pravni položaj, varovali
njihovo neizpodbitne verske pravice ter jim pomagali
v njihovi stiski in potrebi. Vsako besedo, ki
smo jo zato povedali pristojnim oblastem, ter vsak
naš javni namig je bilo treba resno premisliti in
pretehtati, in sicer zaradi koristi trpečih samih, da
ne bi, četudi nehoti, njihovega položaja še bolj
otežili ter ga naredili neznošnega.«

Pri tej točki se je sveti oče ustavil in govoril
o Poljski, ki je s svojimi učenjaki in mislici po-
magala ustvarjati duhovno dediščino Evrope in

sveta. »Prosimo,« je nadaljeval, »nebeško Kraljico,
da bi temu narodu, tako trdo preskušeni, in
drugim narodom, ki so hkratu z njim morali piti
grenki kelih te vojne, bila prihranjena bodočnost,
ki bo v Evropi, obnovljeni na krščanskih temeljih,
in v skupnosti držav, rešenih bremena preteklih
zmot in zablod, izenačevala upravičenost njihovih
teženj z veličino njihovih žrtev.«

Nič manj mučno in obžalovanja vredno je dej-
stvo, da je v tej vojni moralna sodba o nekatereh
napostih, ki so v nasprotju s pravom in postavami
človečnosti, odvrsna od tega, če kdo, ki je zam-
govoren, pripada eni ali drugi stranki, ki sta v
sporu, ne da bi se ozirali ali je to v skladu ali v
nesoglasju z določili, potrjenimi od večnega Sod-
nika.«

Po drugi strani pa vedno huja vojna tehnika,
vedno večja uporaba vojnih sredstev, ki ne ločijo
med tako imenovanimi »vojaškimi« in nevojaškimi
cilji, sama po sebi opozarja človeku duha na ne-
varnost, ki jo vsebuje žalostna tekma med nastopi
in represalijami, ki škodijo prav tako posameznim
narodom kakor njihovi vsoljni skupnosti. »Mi, ki
smo že prav od začetka storili vse, kar je bilo v
naših močeh, da bi vojskujoče se države pripravili
do upoštevanja človeških zakonov v letalski
vojni, čutimo zaradi koristi vseh dolžnost, da še
enkrat opozorimo, naj se teh zakonov drže.«

Sveti oče je zaključil z željo po novem svetu,
v katerem bi se vsi narodi, ko se bodo zazdravile
rane, ki jih je zasekalo nasilje, priznali za brate ter
složno napredovali po poti blaga. Da bi se to do-
seglo, najprav vsi molijo k Najvišjemu.

S to željo je papež dal apostolski blagoslov
vsem navzočim, tistim, ki so v duhu združeni z
njim ter vsej množici trpečih.

Vdorni načrti in Sredozemlje

Danes ni več možno nikako presenečenje - Mogočne utrdbe od Sardinije
do Dodekaneza

Rim, 4. junija. Načelnik ameriškega glavnega
stana v Evropi (beri v Angliji), ki je bil predstavl-
jen poslušalcem radia kot eksponent kombiniranih
nastopov, je govoril o anglosaških vdornih načrtih,
naznanjajoč, da so zavezniški odločili čim prej
sprožiti drugo bojišče in da je letalska ofenziva
prva faza istočasnega odločnega napada. V Berli-
nu pa so mnenja, da je ta izjava podana za podžig
domišljije vojaških piscev, ki morajo na vse mo-
goče načine ugihati o zloglasnih načrtih, katere sta
sprejela Churchill in Roosevelt v Washingtonu. Teh
možnosti očitno še ni dovolj, čeprav jih je že de-
set. Medzavezniško poveljstvo bi rado naredilo vtis,

da je uresničenje teh načrtov le še vprašanje ne-
kaj tednov. Takšni triki pa niso nič novega. Kakor
piše list »Münchener Neueste Nachrichten« so tudi
nekaj mesecev pred izkrcanjem v Afriki razširjali
novice, kako se tisoči angleških, kanadskih in ame-
riških vojakov učijo norveščino. Pozneje so govo-
rili, kako je Eisenhower zapovedal nabiranje zdrav-
il in zlasti »sintetičnih vitaminov«. Nato so za-
radil poskušnje izvedli poskus v Dieppu. Nameni
takih poročil so bili, odvrti nemško-italijansko
pažnjo od odsekov, kjer naj bi resnično prišlo do
invazije. To se je ugotovilo pri izkrcanju v Afriki.
Danes pa takšen trik nima uspeha. Evropska trdn-
java je dokončno utrjena. Ako smatramo Anglosa-
si Italijo za tisto točko evropske trdnjave, ki bo
najmanj odporna, so morali spoznati neuspešnost
svojih utvar pri nekaterih pripravah čisto ob robu,
kakor na Pantelleriji. Obramba katere koli obale
Apeninskega polotoka bo tudi po izgubi Afrike
predstavljala za sovražnika velikanse težave, pre-
den bi se mogel zasidirati na celini. Sovražne letal-
ske in pomorske sile ne prevladujejo Sredozemlja.
Sredozemlje je postalo mogočen zid. To se je po-
kazalo prejšnje dni, ko je pekleni ogenj sprejel
angleške vojne ladje, ki so se približale Pantelle-
riji, ter jih odbil. Takšno presenečenje, kakor je
bilo anglosaško izkrcanje v francoski Afriki, ni
več mogoče. Ose sile imajo zdaj bistveno ofen-
zivno nalogo, dočim so morale prej braniti Afriko.
Njihovi cilji so zdaj sovražne ladje in sovražna
oporišča. Močan obrambni sistem se razširja od
Korziške do Sicilije in Krete ter Dodekaneza. Tudi
notranja fronta v Italiji je močna, o čemer se bo
sovražnik lahko prepričal.

Berlin, 4. junija. Da bi širil teror z vsemi sred-
stvi, se sovražnik ne pomišlja uporabljati najbolj
nečloveških napadalnih sredstev, ki odkrivajo vsa
zlodejstva Anglosasov. Tako angleški piloti že ne-
kaj časa najrajši blizu obljubljenih sredstev spuščajo
rumene balone s premerom dveh do treh metrov.
V nekaterih takih balonih so steklenice z vnetljivo
tekočino, ki se v zraku sama užge, drugi baloni
imajo zopet vnetljivo snov, ki se užge šele takrat,
kadar balon treči na kako trde telo.

Razpust kominterne - pesek v oči narodnim pokretom

Razpust Kominterne je v preteklih dneh povzročil veliko govorico, ki so si dokaj nasprotujoče. Za nekatere maloštevilne bi bil pomenil ta Stalinov ukrep preobrat sovjetske politike in povratek k nacionalnemu ruskomu programu. Velika večina drugih pa vidi v razpustu le propaganden maneuver Stalinove komunistične politike, ki ga je Stalin prisiljen uprizoriti tako zaradi mednarodnih okoliščin, kakor tudi zaradi lastnega notranjega položaja. Kdor dobro pozna bistvo komunizma ter njegovo zgodovino, njegovo taktiko, njegove propagandne metode, bo dal brez vsakega pomisleka prav drugemu mnenju.

Temelj in začetek presojanja tega Stalinovega ukrepa mora biti jasno prepričanje, da so komunizmu dobra in dovoljena vsa sredstva, da doseže svoje namene. Zanj ni sveta nobena pogodba, nobena obljuba obvezna. Že to vrže dokončno senco na razpustni ukrep in mu jemlje temeljno potozo resničnost. A tudi dejstva sama dokazujejo, da je bil ta razpust le izhod v sili in taktičen maneuver, da mednarodni komunizem laže prehodi težko pot, ki s vsakim dnem postaja še težja. Skratka: razpust Kominterne je samo pesek v oči Evropi, ki naj se ob tem navidezno spokornem dejanju boljševizma uspeva, da postane še lažji plen in žrtev komunistične nevarnosti.

Stalinova politika je predvsem potrebovala obnove simpatij, ki si jih je zapravlila med evropskimi narodi z divljanjem komunističnih pristav. Stalin je dobro videl, da s svojim internacionalizmom odbija zavedne evropske narode. Zakaj ne bi torej vsemu svetu razglasil, da je tega internacionalizma konec!

Toda od tega sleparskega ukrepa je prišlo tudi z drugih razlogov, tako političnih, kakor vojaških. Znano je namreč, da se ruska zasedena ozemlja zelo odtušujejo boljševizmu, in da se jim kljub vojnim okoliščinam odpirajo oči, kar v veliki meri vpliva tudi na ostali del Rusije. Zato je bil Stalin primoran izdati vrsto ukrepov, ki naj bi to odtuševanje paralizirali ali pa vsaj zmanjšali. Tako je dovolil zopet (seveda samo kot propaganden maneuver) prostost verstvu, da bi s tem popravil neugoden vtis, ki so ga dobile zasedene ruske pokrajine o njegovem režimu, ko so nenadoma z okupacijo prenehali vsi protisovski pogromi boljševizma. Nekaj podobnega se dogaja tudi sicer na drugih področjih notranje politike. Rusko ljudstvo se zaveda, da je bila Kominterneta legla komunističnih intrig in je videlo v njej nekaj simbol komunistične ideologije. Z njenim razpustom bi se naj odpravil slab vtis, ki ga je imelo ljudstvo o boljševskem režimu. Toda kakor drugod, velja tudi tukaj: komunistična teorija se ne boji nobenega sredstva, nobene laži, nobene potvare, če vidi, da tako bolje ustreza svojemu smotru.

Zdi se pa, da so glede razpusta še bolj odložili zunanje politične razloge. Znano je namreč, da si je Roosevelt ustvaril zaradi svojega zavezništva z boljševsko Rusijo veliko antipatijo med ameriškim ljudstvom. To je tembolj umljivo, ker se vedno bolj bližajo predsedniške volitve in Roosevelt skrbi, kako bo spravil v sklad svoje prijateljstvo z Rusijo in opevanjem njenih vrlin, ter dejstvo, da ima ista boljševska Rusija podružnico v Združenih državah, nekako državo v državi, ki se je ameriške oblasti ne smejo dotakniti, ne da bi s tem vzbudile ogorčen odpor zavezniške boljševske države. Zato je pritisnil na Rusijo, da Kominterno razpusti.

V bistvu torej razpust Kominterne ni nič drugega kakor ponovitev stare Ezopove basni o volku, ki se je oblekel v ovčjo kožo, da bi laže klal in uničeval.

Da je ta nemoralna taktika komunistov še vedno aktualna, nam ponovno potrjuje vodja švedskih komunistov, Sven Underot, ki je pred dnevi brez sramu takole izjavil: »Dobra so vsa sredstva, ki pomagajo revoluciji ter dosegi oblasti nad svetom ter dokončnemu uničenju sovražnika.«

Seveda ima od druge strani Stalinov maneuver še en cilj: da pomori nasprotstva, ki izhajajo iz nacionalnega mišljenja in ki danes zelo občutljivo prihajajo do izraza v vrstah njihovih »zaveznikov«, ter tako pritegne v svoje območje čim več drugače mislečih skupin. To je zlasti važno na področju

Balkana, kjer se komunistična OF že dolgo časa trudi, da bi izvedla združitve z nacionalnimi skupinami.

Na ta način bi komunizem dosegel kar dva namena: oddelki OF bi s tem avtomatično narasli (in komunisti bi s tem kontrolirali celotno protisovno gibanje), obenem bi pa komunizem dobil s to združitvijo najlažji dostop do vseh antikomunističnih činilcev, da bi jih v danem trenutku mogel likvidirati, kakor je to storil že nekdanj s Krenski-jevim gibanjem leta 1917.

Komunisti vedo, predrebo vedo, da je zveza nacionalizem - komunizem nekaj popolnoma proti-

Uradni razglasi

Zaken o ustanovitvi Ljubljanske pokrajine

Rimski Uradni list objavlja v svoji številki 123 z dne 27. maja t. l. zakon z dne 27. aprila t. l., ki prelvirja v zakon kr. zakonsko uredbo z dne 3. maja 1941 št. 291 glede ustanovitve Ljubljanske pokrajine.

Po zakonu z dne 31. januarja 1926 št. 100 o pravici izvršilne oblasti izdajati pravne predpise je treba predložiti kraljeve uredbe parlamentu zaradi zakonitve. Če se uredba v dveh letih od objave ne ukazni, neha veljati z dnem, ko preteče ta rok.

Z zgoraj navedenim zakonom je bilo tem predpisom zadoščeno in je kr. zakonska uredba o ustanovitvi Ljubljanske pokrajine postala zakon.

Podobno je bila zakonjena z dne 27. aprila t. l. št. 386 zakonska uredba o ureditvi dalmazijskih ozemelj.

Nov obrazec osebne izkaznice

Vse osebe moškega spola v starosti 15 do 50 let so dolžne zaprositi do 30. junija 1943-XXI pri občini bivališča, naj se jim izda nova osebna izkaznica.

Osebe iz prednjega odstavka, ki dopolnijo 15. leto starosti po 30. juniju 1943-XXI, morajo zaprositi za osebno izkaznico pri občini svojega bivališča v 30 dneh od dne, ko dosežejo 15. leto starosti.

Občine v pokrajini so dolžne poskrbeti, da se do 31. avgusta 1943-XXI odzamejo zapadle osebne izkaznice in izdajo izkaznice novega obrazca, za katere jim dobavi tiskovine Visoki komisariat. Občine morajo na prošnjo prizadetih izdajati osebne izkaznice novega obrazca tudi že pred pretekom teh rokov, zlasti v smislu člena 6. naredb z dne 24. jan. 1942-XX, št. 7.

Občinam pokrajine se prepoveduje izdajati osebne izkaznice na drugih obrazcih, dobavljenih pred dnem objave te navedbe.

Od 31. avgusta 1943-XXI so povsem razveljavljene osebne izkaznice sedaj uporabljenega obrazca, t. j. osebne izkaznice, ki so jih občine pokrajine izdale do dne objave te navedbe.

Vzpostavitev upravnega sodišča

Člen 1. Vzpostavlja se s sedežem v Ljubljani pravno sodišče, ki je prej imelo sedež v Celju. To sodišče je pristojno, odločati po prejšnjih zakonih o tožbah zoper akte upravnih oblastev, vstevši akte samoupravnih oblastev v Ljubljanski pokrajini.

Člen 2. Upravnemu sodišču se dodeljujejo tisti sodniki, bodisi iz sodniškega stanu kakor tudi iz upravne stroke, ki so bili na dan 6. aprila 1941-XXI člani upravnega sodišča v Celju in sedaj bivajo v Ljubljanski pokrajini. Sodniki, ki bi bili morda potrebni za to, da se sodišče spopolni, imenuje Visoki komisar na predlog pravosodnega inspektorata, lahko tudi brez ozira na pogoje po drugem odstavku člena 11. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih.

Člen 3. Odredbe iz člena 12. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih izdaja z odlokom Visoki komisar na predlog pravosodnega inspektorata. Dokler se ne odredi drugače, izvršuje pristojnost državnega sveta po členih 13. in 14. tega zakona Visoki komisar po zaslusljanju pravosodnega inspektorata.

Člen 4. Sodišče iz člena 1. te navedbe je pristojno odločati o tožbah, ki so bile na dan 6. aprila 1941-XXI že vložene, če se tičejo javnih oblastev in javnih naprav v Ljubljanski pokrajini. Zadevne tožbe pa se morajo obnoviti v dveh mesecih od uveljavitve te navedbe. Če se ne obnovi, veljajo za umaknjene in izpodbijani upravni akti dobe izvršenost.

Člen 5. Zoper upravne akte, izpodbilne pred upravnim sodiščem, za katere izpodbijni rok na ta dan še ni bil pretekel, in zoper upravne akte, glede katerih je rok začel teči po 6. aprilu 1941-XXI pa do dne uveljavitve te navedbe, se more vložiti tožba zgolj le pri sodišču iz člena 1., in to v dveh mesecih od dne uveljavitve te navedbe.

Člen 6. Vendar pa tožba ni dopustna zoper upravne akte iz prednjih členov 4. in 5., ki so bili že izvršeni brez ugovora ali pridržka prizadetih strank.

Odprava moratorija Ljubljanske kreditne banke

Z veljavnostjo od 1. junija 1943-XXI dalje je naredba z dne 20. maja 1941-XXI, št. 27 glede Ljubljanske kreditne banke ukinjena.

Vloge in druge obveznosti, ki so bile zadete od odložitve plačila po naredbi z dne 20. maja 1941-XXI, se z dnem 1. junija 1943-XXI pretvorijo v navadne vloge iz črke c) člena 2. naredb z dne 14. junija 1941-XXI, št. 44.

Pravica po členi 3. navedene navedbe odpovedati navadne vloge, pretvorjene po prednjem odstavku, se bo lahko ukoriščala od 1. januarja 1944-XXII dalje.

Prijava in zapora goveje živine

Člen 1. Vsa goveja živina v posesti kogar koli na dan, ko stopi ta naredba v veljavo, se mora do vseheta 15. junija 1943-XXI prijaviti občini, kjer je. Prijava se mora napraviti na posebnih obrazcih, ki se dobijo pri občini in v njej se mora natančno navesti število glav in njih živa teža. Občine morajo poslati projete prijave do vseheta 30. junija 1943-XXI Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu.

Člen 2. Občinski uradi in Pokrajinski prehranjevalni zavod morajo po svojih organih pregledati točnost prijavljenih podatkov.

Člen 3. Za dobo 20 dni od dne, ko stopi ta naredba v veljavo, so odloženi vsi sejni za govejo živino, izvzemši degone, odrejene po Pokrajinskem prehranjevalnem zavodu in je tudi prepovedana prodaja ali oddaja take živine.

Člen 4. Rejci goveje živine morajo pridržati na razpolago Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu delež 30% (trideset odstotkov) celotne žive teže vse goveje živine, prijavljene po členu

slovnega. A to protislovlje ni vedno tako jasno za pristaje nacionalnega programa, ki se dajo večkrat z lahkoto preslepiti.

Bližnji dnevi nam bodo mogli nuditi zelo zanimiv eksperiment, ali se bodo nacionalni elementi dali preslepiti od tega Stalinovega manevra in zdrkniti v sprednjo nastavljenjo komunistično mrežo ali ne. Osiščno časopisje je že dovolj razkrinkalo ta trik ter razglašilo Stalinov maneuver. Bodočnost bo pokazala, da bo Stalin brž ko se mu bo ponudila prilika, obnovil Kominterno bodisi pod prejšnjim imenom, bodisi pod novim naslovom »VL internacional«. Ta nova internacionala bo zgrajena na ruševinah lahkomišelnih skupin, ne izvzemši slovenskih, ki so v svoji naivnosti verjele in padle komunizmu na limanice.

1. te naredb. Vsa za klanje določena goveja živina pa ostane vsekakor pod zaporo na razpolago tega zavoda.

Člen 5. 30%na zapora iz prednjega člena velja tudi za govejo živino, ki je vpisana v rodovniško knjigo.

Člen 6. Živa teža goved prijavljenih po tej naredbi, ki se do 30. junija 1943-XXI oddajo po naredbi z dne 11. maja 1942-XX, št. 95, se odbije od žive teže, spadajoče pod zaporo po členu 4. te naredb. Količine goveje živine, ki je že pod zaporo po omenjeni naredbi z dne 11. maja 1942-XX, št. 95 in se ne oddajo do vseheta 30. junija 1943-XX, se bodo morale oddati po tem dnevu ne glede na količine, spadajoče pod zaporo po členu 5. te naredb.

Člen 7. Da se drže v razvidu vse spremembe v stanju govedi v pokrajini, ugotovljenem s popisom po tej naredbi, mora vsak rejec goveje živine prijaviti Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu preko občine v 10 dneh vsak nakup glav kakršne koli teže, skotitve, prodajo, oddajo ali kakršen koli lastninski prenos, opravljene po 15. juniju 1943-XXI. Prav tako morajo napraviti prijavo vsi, ki bi začeli gojiti živino.

Člen 8. Odpravljanje goveje živine iz občine je dopustno samo po prehodni odobritvi, ki jo smejo izdati občine, ko so dobile od občinskega preskrbovalnega urada izjavo, da ni zadržka.

Člen 9. Kršitelji določb te naredb se kaznujejo, če ni dejanje huje kaznivo, po postopku iz naredb z dne 26. januarja 1942-XX, št. 8 in po predpisih naredb z dne 25. novembra 1942-XXI, št. 215 v denarju od 500 do 5000 lir ali z zaporo do dveh mesecev. V hujših primerih se izreče poleg denarne kazni tudi zapor. Poleg tega se lahko odredi začasni ali trajni odvzem obrtne pravice.

Koncert vojaške godbe

Godba XI. armadnega zbora bo priredila pod vodstvom dirigenta Misasi v nedeljo, 6. t. m. ob 18. v parku Tivoli koncert z naslednjim sporedom: 1. Misasi: Koranica; 2. Mercadante: Saracenska sužnja (priredil Vessella); 3. Puccini: La Boheme; 4. dejanje (priredil Misasi); 4. Čajkovski: Capriccio italiano (priredil Misasi).

Dodatne živilske nakaznice za delavce

Dodatne živilske nakaznice za težke delavce za mesec junij bo mestni preskrbovalni urad začel deliti po številkah potrdil, tako da pridejo na vrsto v ponedeljek, 7. junija, številke 1-100, v torek, 8. junija, 101-200, v sredo, 9. junija, 201-300, v četrtek, 10. junija, 301-400, v petek, 11. junija, 401-500, v soboto, 12. junija, 501-600, v ponedeljek, 14. junija, 601-700, v torek, 15. junija, 701-800, v sredo, 16. junija, 801-900, v četrtek, 17. junija, 901-1000, v petek, 18. junija, 1001-1100 in v soboto, 19. junija, 1101-1200.

Opozarjamo, da bodo upravičenci dobili dodatne živilske nakaznice samo s potrdilom in to samo do 25. vsakega meseca, ko morajo biti nakaznice prevzete. Podjetja morajo še isti mesec vrniti potrjene sezname št. III. Pripominjamo tudi, da morajo delodajalci predložiti prijave vsak mesec v mestu Ljubljani v času od 20.-25. po pokrajini pa od 15.-20. vsakega meseca za naslednji mesec. V ta namen posluje urad vsak dan od 8-12 in od 15-18 v palači Bata, I. nadstropje, soba 3.

Prodaja mesa na odrezek »H«

Pokrajinski Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo v soboto, 5. junija t. l. potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarjih proti odvzemu odrezka »H« junjskih živilskih nakaznic, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani 100 g govejega mesa.

Zavodi, ki prejemajo racionirana živila na posebno nakazila, morajo mesarjem predložiti potrdilo Mestnega preskrbovalnega urada.

Delitev se bo pričela ob 7.

Razdeljevanje prekajenega mesa

Pokrajinski prehranjevalni zavod sporoča, da se bo od 5. do vključno 12. t. m. razdeljevalo potrošnikom 40 gramov prekajenega svinjskega mesa po ceni L 42.30 za kg.

Potrošniki bodo prejeli gornji obrok mesa proti oddaji odrezka »C« živilske nakaznice t. m. pri sledečih tvrdkah: I. Del. Kon. družstvo, Kongresni trg, Jelačin Ivan, Emonska cesta, Jurčič Simon, Bleiweisova c., Kačar Franc, Vodnikova c., Konzunno družstvo Vič, Lunder Terezija, Rožna dolina, Marinko Terezija, Prisojna ul., Medved Ivan, Zaloška c., Mlakar Julija, Stari trg, Mlakar Rudolf, Jernejeva ul., Nabavljalna zadruga držav. uslužbenec, Vodnikov trg, Nabavljalna zadruga drž. železnice, Cesta Soške divizije, Klemenec Franc, Karlovska c., Pezdir Ivan, Gradišče, Sarabon Andrej, Verbič Anton, Stritarjeva ul., Kušar Helena, Vič, Kamenšek Franc, Einspielerjeva ul.

Razdeljevanje krmil za prašiče

Pokrajinski Prehranjevalni zavod obvešča vse rejce prašičev na področju mestne občine Ljubljana, da bo v tekočem tednu delil močna krmila za prašiče.

Rejci, ki želijo dobiti krmila, bodo prejeli nakaznice pri Prevodu, oddelek za krmila, Gosposka ul. 12, dvorišče levo in sicer:

10. junija rejci z začetnico A do J; 11. junija rejci z začetnico K-P; 12. junija z začetnico P do Z.

Delojemalec, zaposlen pri tovarnah kvasa, kisa, marmelade, kavinah sodastvarjih, pri izdelovanju čajnih mešan, pri nadomestkih ter izdelovanju alkoholnih in brezalkoholnih pijač, vabina sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 6. junija 1943 ob pol 10 dopoldne v dvorani Pokrajinske delavske zveze (bivše Delavske zbornice), Miklošičeva c. 22. Na sestanku se bo razpravljalo o položaju delavstva in sklenitvi kolektivne pogodbe. — Oddelek industrijskih delojemalcev pri P. D. Z.

Andrej Anton:

Kako postanem javen delavec

PRVO POGLAVJE

O delu in njegovem družabnem pomenu

Splošno o delu

Živimo v času, ko se mnogo govori o časti dela in o dostojnosti delavnega človeka. Kljub temu pa ni opaziti, da bi vsi ljudje bili prepričani o potrebi dela; niti ne kažejo veselja do dela, niti se ne znajo prav lotiti dela.

Delo je za človeka potrebno, saj je vsa njegova narava naravnana na delavnost. Lenoba se masčuje na duši in telesu. Sicer je delo dano človeku kot breme, kot kazen. Vendar ga je Bog osladi s tolikim blagoslovom, notranjim zadovoljstvom pa tudi zunanji uspehi, da je delo pogoj za zdravje duše in telesa in se samo delovno življenje more imenovati zares dragoceno in srečno. Pot na čelu je skrivnost za vedno se obnavljajočo silo in svežost duha pa tudi moč telesa. Le, če bodo vsi, ki so dela zmožni, marljivo in pošteno delali, bo mogoče rešiti tako imenovano socialno vprašanje. Po drugi poti sploh ni rešljivo. Kajti naj bo zemlja še tako rodovitna in naj nudi še tako dragocenih snovi, si samo pridni, marljivi narodi morejo ustvariti zadovoljive življenjske pogoje in dvigniti življenjsko raven na tisto višino, na kateri more uspevati kultura in morejo pravicati še druge družabne dobrine. Bodočnost pripada telesno in duševno zdravim, marljivim narodom.

Kar smo rekli o delu na splošno, velja tudi za duševno in voditeljsko delo.

Duševno delo

Za uspešno duševno delo so potrebni gotovi pogoji, gotovi prijem, ki nam olajšajo delo in zagotovijo uspeh.

a) Prvi pogoj je, da se lotiš kake resne stvari, ki res zasluži ime delo, in ne da se igračkaš in zapravljaš čas le z navidezno zaposlenostjo. Treba se je lotiti resnega dela, ki zahteva vse naše sile, v katerega se čisto potopimo in ki je za družbo koristno. Smatramo delo kot službo skupnosti. Takšno delo, pa čeprav je naporno, ohranja človeka duševno in telesno. Ljudje, ki so vedno pridno delali, navadno ukažajo tudi starost, med tem ko morajo malo zaposleni, le za uživanjem hlepci in za čim večji počitek skrbeči vedno kaj popravljati na svojem zdravju.

Ostane pa resnica, da je človek po naravi lenuh. Vedno je treba nekaj napora, da se prisilimo k delu. Večina ljudi dela, ker jih k temu sili življenjska nujnost. Brez dela se ne bi mogli pošteno preživljati. Mogoče so pa tudi višji nagibi za delo, posebno pri tako zvanih inteligentnih poklicih. Inteligent naj ne bi delal le tega, kar od njega zahteva recimo njegova uradniška služba, ampak naj bi se iz čuta dolžnosti, iz ljubezni do stvari, poglubil v svoje delo in storil, kar storiti more. Šele tedaj, če bo storil, kar storiti more, bo naš delom užil pravo veselje in občutil bo radost človeka, ki je pošteno povrnil svoj dolg. Od takih mož bo družba imela nekaj koristi; ti bodo na raznih področjih dvignili narodno kulturo.

b) Najboljše sredstvo proti naravni lenobi je, da se človek navadi delati. Navada, pravi pregovor, je železna erajca. To velja za dobre in slabe navade. More se človek navaditi lenobe, pijače, razbrzdanosti, razsipnosti pa tudi zmernosti, vzdržljivosti, varčnosti in tudi delovnosti, tako da postane delo njegova resnična življenjska potreba. Ako to dosežemo, potem se bomo lahko izognili mnogim težavam.

c) Pri tem je važno načelo, ki ga je med drugimi tudi dr. J. Krek večkrat poudarjal: Začeti je treba, v tem je vsa skrivnost! Najtežje se je za nekaj odločiti in potem krepko in z voljo stvar zagrabit. Kakor hitro si prijel za pero in zapisal prvi stavek, potem gre že laže. Mnogi pa se ne morejo odločiti in se pripravljajo tako dolgo, da potem morajo v naglici nekaj storiti — brez prave duševne in telesne priprave — kar seveda delu zelo škoduje.

Tudi ne čakaj na posebne navdihe in razsvetljenja. Ta navadno pridejo med delom in v pravem trenutku. Navadno je tako, da ti bo pod roko spis itak precej drugačen postal, kakor si si ga zamislil, zato se nikar preveč ne muči vnaprej z razporedom in načrti. Če ti uvod dela težave, ga napiši nazaj, kakor bo najbolje počakati z naslovom, dokler nisi končal vsega dela. Kdor hoče imeti že vnaprej vse jasno in točno v svojih mislih, ne bo nikdar začel pisati. Prav tako ne vzemi že vsakega majhnega nerazpoloženja za dobrodošlo pretezo, da delo opusti. Lepa je navada, da posvetiš dnevno natančno določen čas umskemu delu. Ako se tega držiš, boš lahko veliko storil.

Pojasnilo glede vina

Z ozirom na razne govorice o nameravani zapori vin smo se na pristojnem mestu informirali, koliko je resnice na teh govoricah ter moremo na podlagi prejetih informacij podati naslednje zanesljivo pojasnilo.

1. Ni govora o kaki nameravani zapori vin, ker oblast z golovosvjo računa, da bo s pravkar sprejeto naredb o ureditvi vin in o cenah vina ter zaradi razumevanja članstva (gostilničarjev in trgovcev z vinom) popolnoma krita potreba prebivalstva po vinu.

2. Pod zaporo pride samo vino, ki bi ga zaplenil Urad za kontrolo cen zaradi katerega koli prekrška protidržavnih predpisov. To vino bo prodal Prevod po maksimalnih cenah Združenju trgovcev Ljubljanske pokrajine.

3. Vse spremembe glede načina prodaje vina in glede vinskih cen navaja nova naredba o ureditvi vin in o maksimalnih cenah.

Združenje trgovcev za Ljubljansko pokrajino.

Sodbe vojnega sodišča

Pred vojaškim vojnem sodiščem v Ljubljani so bili obsojeni na smrtno ječo sledeči komunisti: Finec Alojzij, rojen na Viru dne 13. aprila 1919, po poklicu železničar; Finec Jožef, rojen na Viru 28. februarja 1924, po poklicu delavec; Vrhovec Janez, rojen na Viru 8. aprila 1907, po poklicu kmet; Janežič Jožef, rojen na Viru 29. aprila 1921 ter bivajoči na Viru, po poklicu čevljar; Grabljevič Ciril, rojen v Blagovici pri St. Vidu ob Stični 27. oktobra 1919.

Obtoženci so bili obsojeni zaradi pripadnosti k komunistični osvobodilni fronti, prav tako zaradi k partizanskim tolpam ter nasilja nad osebo. Obsojda ima vse običajne pravne okoliščine in posledice.

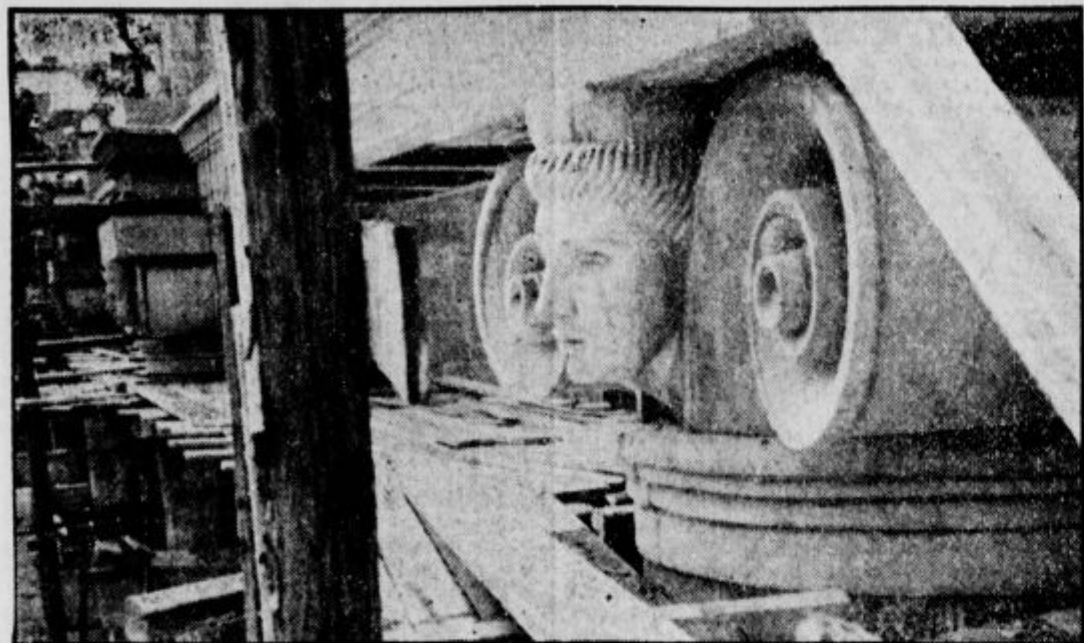
Vremenska napoved 5. junija (sobota):

Spremenljivo, krajevne nevihte s plohami. 6. junija (nedelja): Večinoma jasno.

Zatvornica ob stari cukrarni je vedno lepša

Velika zatvornica ob stari cukrarni je v glavnem popolnoma dograjena. Zadnje mesece so dokončali večino del iz umetnega kamna. Med temi so prava posebnost velikanski kapiteli, ki so bili postavljeni na velikih kamnitih stebrih na spodnji strani zatvornice. Vsi trije stebri nosijo most, ki drži ob zatvornici z enega na drugi breg. Most podpirajo prav ti kapiteli, ki so široki skoraj tri metre in izredno učinkovito izdelani iz umetnega kamna. V sredi polžasto navitih valjev je mogoča glava, ki s svojim temenom podpira betonsko težo, ki sloni na njej. Na žalost je sedaj še okrog teh

nica na Spici. Ta je itak zgrajena le za silo in ji je že doslej zob časa prizadejal hude rane. Zato bo tudi njena odstranitev prišla prav ob zadnjem času, saj bi se sicer utegnili podreti sama. V zvezi s tem bo nastopilo seveda še drugo zanimivo vprašanje. Ko bodo dokončana regulacijska dela, bo treba prav za prav začeti kar znova. Betonsko obzidje ob Sentiakobekega mostu pa skoraj do Čevljarskega mostu na obeh straneh z izredno naglico razpada. Znanstveno je bilo tudi že ugotovljeno, zaradi zatvornice pri stari cukrarni že voda v koritu višje. Če upoštevamo, da se je dosedanje raz-

Mogočni kapiteli zaključujejo kamnite stebre, ki nosijo mostiček ob zatvornici pri stari cukrarni.

kapitelov in stebrov oder, tako da celotni učinek teh živahnih stebrov ni tako izrazit.

Tri prav lepe stebre bo dobila zatvornica tudi na zgornji strani, ki bodo samo v okras že sicer lepi in živahno s kamnom obloženi zatvornični zgradbi. Srednji stebel je že sedaj dokončan. Na vrhu ga zaključuje prav velika žara iz umetnega kamna; izdelana je prav svojsko. Tudi stebel iz betona in umetnega kamna je prav učinkovit. Tako so gradbena dela v glavnem končana. Manjkajo malenkosti, kakor stopnice, ki jih prav sedaj gradijo, in razne zaključne podrobnosti. Važnejše za dograditev zatvornice v celoti pa je dejstvo, da so tudi železne strojne naprave za prave zatvornice že naročene in da bodo tudi dobavljene. S tem bo omogočeno izročiti zatvornico svojemu namenu, kar pomeni, da bo v betonskem koritu Ljubljanske mogoče vodo zaježiti in da bomo tako končno prišli do zaključka tako dolgotrajnih regulacijskih del, ki so se začela že pred prvo svetovno vojno.

Ker bodo strojne naprave in železne zatvornice da uničuje beton poseben vodni cementni baci ali bakterija. Da je delovanje teh mikrobov nadzve znatno in opazno, se lahko vsak prepriča, saj se podirajo celi kosi. Verjetno je, da se bodo deli obzidja podirali še naprej tudi potem, ko bo stala dobavljene najbrž še letos in jih bodo nato tudi hitro vgradili, bo odslužila za vedno lesena zatvor-

nica tega obzidja zgodilo v dobrih desetih letih, saj so načeto obzidje gradili leta 1931, potem lahko pričakujemo v prihodnjem desetletju popolno podrtje. V tem primeru bi bilo treba znova graditi zatvornico na Spici, saj sicer novega obzidja ne bi bilo mogoče zgraditi. To upoštevajo tudi pristojni činitelji, ki se že sedaj pečajo z mislijo, da bi se pred odstranitvijo stare lesene zatvornice na Spici obnovili ta del betonskega korita in ga seveda tudi temeljito zavarovali pred bacilom. To bi bilo prav gotovo na mestu, saj bi bila s tem za vedno odstranjena nevarnost, da bi se obzidje podiralo naprej. Seveda smo lahko vsi veseli, da se cementni baci ni prijel tudi drugih delov obzidja, ker sicer v Ljubljani res ne bi prišli iz regulacije te prenete Ljubljance.

Obletnica slovitega slovenskega zdravnika

Ljubljana, 4. junija.

Takratni deželni tiskar Janez Jurij Mayr v Ljubljani je leta 1710, torej pred 233 leti izdal skromno knjigo pod latinskim naslovom »Vindiciae physico-medicae aetiae Labacensis in epodaj še pod daljšim nemškim naslovom, ki se v slovenski prevsti primerno tako-le glasi: »Temeljita obramba ljubljanskega zraka proti onim, ki ga ne smatrajo za zlasti zdravega« itd. Dano na papir in v tisk spravljeno od Marxen Gerbezie, med. doctore itd. Dr. Marko Gerbec (Gerbezius) je bil deželni fizik, znamenit zdravnik-znanstvenik, ki je bil član svetovnoznane »Academiae Naturae Curiosorum« na Dunaju in je bil soustanovitelj in celo predsednik ljubljanske »Academiae Operosorum«. Pri prvi družbi je bil vpisan pod imenom »Agesilaus«, pri drugi pa pod imenom »Intentus«.

Avtor je delce posvetil onim dobrim, plemenitim, častitim, odličnim, prevdarnim in modrim gospodom: županu, mestnim sodnikom in svetnikom. Kdo je bil avtor? Dr. Marko Gerbec se je 1. 1658, torej pred 285 leti rodil v St. Vidu pri Stični na Dolenjskem. Modroslovje je študiral v Ljubljani, zdravilstvo pa je začel študirati na Dunaju. Toda nekaj dni poprej, preden so leta 1683, to je pred 260 leti, Turki začeli oblegati mesto, je Gerbec zapustil Dunaj in odpotoval v Italijo, kjer sta sloveli dve veliki in važni modroslovni in medicinski fakulteti v Padovi in Bologni, kamor so kaj radi in v velikem številu zahajali študentje iz Kranjske. Tam je Gerbec napravil doktorat iz modroslovja in medicine. Vrnil se je nato v domovino, kjer je postal deželni fizik.

Dr. Marko Gerbec ni bil pomemben samo kot praktičen zdravnik, marveč tudi kot zdravnik-znanstvenik in kulturni delavec. Bil je celo predsednik Akademije delavnih mož. Bil je prvi znanstveno naobražen zdravnik, ki je napisal mnogo znanstvenih razprav, posebno o zdravilstvu na podlagi empirične metode. Napisal je do 80 raz-

Sadni vrtovi obetajo srednje dobro letino

Hvala Bogu, zdaj so že davno za nami dnevi, ko smo se bali slane, ki pomeni za sadno drevje vsako leto prvo nevarnost. V glavnem je drevje ugodno odcvetelo, kar velja zlasti za marelice, češnje in nekoliko manj za hruške in jabolane. Zdjai ni več sledov o razkošju cvetnih barv na drevju, zdaj so se pokazale drobne zelene glavice, ki se iz tedna v teden bolj nabrekajo. Kultura ljubljanskih sadovnjakov kaže, da so ljudje zelo navezani na sadno drevje. Spomladi jim krasi vrtove, konec maja daje prve sadeže, v poletju nudi senčnato zavetje, na jesen pa si še enkrat ogreje praznično oblacilo, čeprav drugačno kot spomladi; med listjem se svetlikajo rumeni in rdeči sadeži, prijetno dišeči in sladki.

Sadna letina se je dejansko že začela s prvimi češnjami. Tu pa tam smo jih videli na ljubljanskih vrtovih; lastniki jih seveda niso prodajali, so bili preveč veseli prvega pridelka in so ga použili kar doma. Pač pa je že nekaj dni sem na trgu nekaj lepih češenj, ki jih ljudje radi kupujejo. Navadno se gnetejo okrog prodajalke, kdaj pa kdaj pa jih vidite, kako se postavijo v vrsto, da ne bi bilo krivice — se pravi, da pride vsak o svojem času na vrsto. Poleg zgodnjih češenj so začele zoreti tudi kisle, najplemenitejše vrste hrustavk pa še čakajo sonca. Zdi se, da pridelek ne bo tako dober kot je bil lani. Nekatera drevesa so sicer polna, večina pa kaže srednje dobro ali slabo.

Važnejši je seveda pridelek hrušk in jabolk. Drevje, ki se je lani lomilo pod težo dobrot, se bo letos oddahnilo. To je bilo videti že po cvetju, ki je bilo redko, še bolj pa zdaj, ko se hruške trebijo. Deževno vreme zadnjih dni je zredčilo zelene sadeže na vejah in pridelek bo samo na nekaterih vrstah dober. Zimske hruške bodo bolj redke, zgodnje vrste pa bodo obrodile nekatere obilno, večinoma pa srednje dobro. Tudi razne vrste sliv ne obetajo blagoslovljene letine. Večinoma imajo zelo redke sadeže. O breskvah pa lahko rečemo, da bodo po daljšem času spet lepo obrodile. Zima jim ni škodovala in tako je zdaj skoraj na vsakem drevesu precej sadežev; tu pa tam kažejo celo prav dobro. Podobno obetajo tudi marelice. Kulture so cvetele v deževnem vremenu in marsikateri gospodar je že napravil križ čez letošnji pridelek. Očividno pa je cvetje zelo odporno, kar sodimo po zelenih glavah, ki so sicer redkejšje kot lani, vendar obetajo nekaj pridelka.

Kakor rečeno, ljubitelji sadnega drevja tudi letos ne bodo razočarani. Nekateri pridelka bo celo več kot lansko leto (breskve), v glavnem pa bo sadja za sproti. To bi bila prognoza sadne letine v obrobih. Vse je seveda še v božjih rokah, zakaj do zorenja najvažnejših vrst sadja bomo morali še dolgo čakati. Za zdaj vidimo že prve uspehe brstenja in cvetenja; če bomo lahko govorili v jeseni o srednji dobri letini, bomo pač zelo zadovoljni.

prav, člankov in knjig, v katerih je temeljito razpravljalo o epidemijah, o pegavici, epilepsiji, notranjih boleznih, o protinu, mrzlici in zobnih boleznih. Bil je eden prvih mož, ki je odločno in vneto pobijal alkoholizem in v svojih razpravah opozarjal na škodljivost alkohola za mladino. Njegovi spisi so deloma ohranjeni v vseučiliški knjižnici, v ljubljanskem semenišču in v knjižnici Zdravniške zbornice.

V uvodu navedeno knjigo je dr. Marko Gerbec napisal z namenom, da bi Ljubljano branil pred vsemi onimi, ki so jo razglasili za nezdrav kraj in da bi v njej krepko podčrtal, kako je ljubljansko podnebje zdravo, da je Ljubljana za zdravje važen kraj, da ima mesto vse pogoje za zdrav razvoj, da so prebivalci splošno zdravi in da je Ljubljana bila dostikrat prav zaradi svojega položaja obvarovana pred kugami in epidemijami, ki so po sosednjih krajih razsajale in pobirale ljudi. Avtor se je v knjigi skliceval na kugo, ki je 1. 1679 razsajala na Dunaju in okolici ter pomorila več tisoč ljudi. V središču mesta samega ni bilo nalezljivih bolezni, pač pa v predmestjih, zlasti v Krakovem med ubogimi obrtniki, služabniki, ribiči in čolnarji. Vzrok pa ni bil slab zrak, marveč revščina. Ljubljansko podnebje dobro vpliva na prebivalstvo. Prebivalci niso kot drugod golšasti in debeleže vratu, bleedi in napihnjeni, marveč tankovratni, urni, sveži, lepe barve, veseli in zdravi, razpoloženi, umni in iznajdljivi. Dočakajo tudi visoko starost, tako 70, 80 in celo 100 let. Nalezljivim boleznim kljubujejo. O megli je kratko omenil, da ni mestu škodljiva. Mesto ima povsod dobro in zdravo pitno vodo. Je mnogo čistih studenčkov, ki teko s hribov. Drastično je dr. Gerbec v knjigi opisal tudi zabave na Ljubljani. Toliko naj bo o zdravniku dr. Marku Gerbecu, ki je slovel kot eden prvih zdravnikov in je zapustil znatno premoženje v dobre namene!

Borba dveh idej

Na dnu svetovnega dogajanja je borba dveh idej: ideje dobrega in ideje zlega. To je najmočnejše gibalno vse svetovne zgodovine od prvih začetkov človeštva pa prav do danes. Ni skoraj dogodka, vsaj pomembnejšega, kjer se ne bi na ta ali oni način pokazalo to osnovno gibalno in dalo dogodu tudi zunanega izraza. Goethe sam je to borbo razložil z besedami: »Pravi, edini in najgloblji predmet svetovne zgodovine je konflikt med vero in nevero.«

Veliko delo sv. Avguština »De civitate Dei« pojmuje človeško zgodovino sploh kot boj dveh držav: ena država se bori za dobro, druga za zlo; ena država je božja, druga je zemeljska. Državljan zemeljske države rodi po grehu izprijena človeška narava, državljane nebeske države pa milost, ki človeško naravo osvobaja greha. Obojno državo je ustvarila ljubezen: zemeljsko državo je ustvarilo samoljublje, zaničevanje do Boga, božjo državo pa bogoljublje in zaničevanje zla.

Seveda nista dobro in zlo med seboj popolnoma ločeni, temveč sta vzajemno pomešani. Avgustin pravi: »Ti dve državi sta na tem svetu prepleteni in med seboj pomešani, dokler jih poslednja sodba ne bo razločila.«

A čeprav v zemskem dogajanju ideja dobrega je redko kdaj nastopa v izkristalizirani obliki, in prav tako zlo, je vendar ta borba zagrizena in neodjenljiva. Okrog teh idej se zbira človeštvo in si piše lastno usodo. Zelo preprosto bi bilo, če bi se ta borba izvajala v popolnoma ločenih in izčiščenih taborih. Takrat bi ne bilo nobenega oklevanja, vsi dobri bi se združili in se postavili po robu zlu, ki ne bi moglo več s svojimi lažmi premamljati dobre. Toda ta stara taktika zle sile je, da se izogiblje odprtemu boju in vedno skuša vrniti v božjo državo prvine zla. To je že prastari način, ko se hoče zlo izogniti odločilni borbi z dobrim ter ves spopad prenesti na drugo področje, kjer pravi nameni borbe niso razvidni. In tako se zgodi, da sta tabor dobrega in tabor zlega med sabo pomešana, s tem pa dokončna zmaga dobrega otekočena.

To osnovno taktiko zlega ponavljajo nasprotniki dobrega že od prvih začetkov, ponavljajo tudi danes. Ko se zdi, da dobro in zlo stojita pred odločilnim spopadom, nastopijo vedno zle sile, ki oha tabora medsebojno neakko premešajo, spellejo borbo na drugo področje in tako preprečijo zmago dobrega. To prizadevanje podpira tudi človeška narava sama, ki se rada izogiblje odločilnemu spopadu in skuša vedno najti neko vmesno rešitev. Kadar zlo vidi, da v svoji borbi ne more uspeti, uporablja staro satanovo taktiko, da poše nekaj tretjega, zapelje z njim človeka ter tako razruši božjo državo in jo pomeša z državljani zla.

Iz tega se nam odpira jasek pogled do zaključkov, ki si jih morajo osvojiti in se jih držati državljani božje države. Nikoli ni bilo popuščanje od celotnega programa v korist dobremu, vedno le v korist zlemu. Lahko rečemo celo, da se v prav zlo bori, da bi dobro od svojih načel nekoliko odnehalo: brž ko dobro to stori, ima v svoji lastni notranjosti skrite pristaše zla in božja država ni več enotna, temveč je pomešana z zlim in zato ne more uničevati zlega. Osnovno načelo dobrega v borbi proti zlemu je torej to, da vedno ohrani svoja načela dosledno čista in neokrnjena. Popuščanje v dobrem, ki se človeku zdi včasih tako vabljivo, tako lepo in tako sorodno kreposti usmiljenja in prizanesljivosti, je torej le prastari način, kako zlo preprečuje zmago dobrega.

Zlo ima v borbi proti dobremu neko navidežno prednost: bori se namreč z vsemi sredstvi, dovoljenimi in nedovoljenimi. Dobro pa se more boriti zoper zlo le po pravno neoporečnih metodah. Zato so sredstva, ki so v tem boju kreposti na razpolago, na videz nezadostna, sile neenakomerne. Toda to je le videz. Boj dobrega zoper zlo se izvaja v božjem imenu. Bog pa je mogočen dovolj, da s tem, kar je pred svetom majhno, napravljiva velike reči in ščiti svoje državljane. Od božjih državljanih pa se predvsem zahteva to, da ohranijo svoj program čist in neokrnjen, in ne puste, da bi se zlo dobrega in zla medsebojno pomešale.

Spokorna procesija Slovencev v Rimu

Rim, 1. junija.

Slovenci, ki bivajo v Rimu, so v soboto, dno 29. maja, priredili spokorno romarsko procesijo po rimskih bazilikah in se tako pridružili splošnim verskim prireditvam svojih rojakov v ožji domovini. Zjutraj ob pol 8 so se slovenski rojaki zbrali v baziliki Sv. Petra, kjer je bila naprej sv. maša, po sv. maši pa se je mala procesija podala na spokorno pot do vseh sedmih rimskih bazilik. Vodil jo je p. dr. Prešeren. Hodili so od osmih zjutraj do pol 5 popoldne in so prehodili več nad 35 km. Dan je bil silno vroč. V vsaki baziliki so zmolili po sedem očenavev.

NAROČAJTE »SLOVENCA«

nega, ki je eden Bog nas vseh, vsi častili in molili« (160).

Res da nadloge zadevajo tudi kristjane, a ti jih drugače prenašajo kakor drugi: »Nadloge na svetu čuti kot kazen samo tisti, ki išče na svetu vse svoje veselje in vso svojo slavo... Tistih pa, kateri z zaupanjem pričakujejo prihodnjih dobrin, ne boli, če zdaj nadloga nad njih prihaja. Ne damo se torej nadlogam ne ukloniti ne streti ne razžalosti, tudi ne godrnjamo ne zaradi izgube imetja ne zaradi telesne bolezni. Kar živimo bolj v duhu ko v mesu, zmagujemo slabost telesa z močjo duha. Kar nas muči in nadleguje, vemo in zaupamo, da nas preskuša in potrjuje« (170). Neverne pa čaka po zemeljskih nadlogah večno gorje. Zato so tudi zemeljske bolečine zanje toliko hujše. — Skof Ciprian ta traktat konča z vabilom, naj preganjanci postanejo častilci Boga, da bodo skupno z vernimi postali deležni veselja pri Bogu.

7. Umiranje (178—195). Ta traktat je bil napisan v letu 252 ali 253, torej v času, ko je kuga v Afriki najhujše morila. Skof Ciprian je bolnike osebno tolažil, organiziral oskrbo okuženih, S tem traktatom pa hoče tolažiti vse in jih poučiti, kako naj presojajo smrt v luči božjega razodetja, da bodo tudi v tej preizkušnji videli božjo dobroto, ki kliče pravilne v novo življenje ter jim daje dovolj prilik za dela usmiljenja.

Kristjan naj se smrti ne boji, saj ga ona vodi v večni mir. Nadloge ne smejo kristjanov begati. Saj so bile napovedane. In če se božja beseda spopolnje v tem, se bo spopolnila tudi v danjih obljubah. Obljubljen pa je, da »za zemeljskim prihaja nebeško in veliko za majhnim in za minljivim večno. Kje je tu mesto za strah in skrb? Kdo bo tu trepetal in žaloval, razen tisti, ki nima upanja in vere? Tisti se boji umreti, ki noče h Kristusu pohiteti. H Kristusu pa noče pohiteti, kdor ne veruje, da bo s Kristusom zakraljeval« (179). Sele pri Kristusu je namreč pravi mir. Dokler smo v tem življenju, smo v neenstvanem

KULTURNI OBZORNIK

Traktati sv. Cipriana

(Konec.)

Skof Ciprian kaže tudi na vzroke padcev: »Verniki so na moč množili imetje in se pozabivši, kako so nekdanj za apostolov verniki ravnali, z nenasitnim pohleptom trudili, da bi si več in več pridobili. V duhovnih opravilih ni bilo več vdane pobožnosti, v službah ne polne zvestobe, v dejanjih ne usmiljenja, v življenju ne strogosti. Moški so negovali brado, ženske lepotečile obraz, pačile oči, ki jih je božja roka naredila, lažnivo barvale lase. S prevečnimi zvijačami so zavajali srca preprostih, z zvitiimi nakanami zapletali brate v zamke. Prestojnike so z naduto osabnostjo prezirali; s strupenim jezikom so se med seboj preklinjali, s zakrknjenim sovraštvom živeli v neslogi« (75/76).

4. Edinost katoliške Cerkve (107—127). Ta traktat je postal znamenit zaradi vsebine in mnogih debat, ki so se razvele ob njem. »Je poljuden dokaz za edinost, nedeljnost in nedeljivost oblasti, s katero Cerkev posreduje zveličanje, naperjen proti že obstoječim ločinam in pretečim ločitvam med škofji« (9).

Takoj v uvodu škof Ciprian modro poudarja, da cerkveni edinstvi niso najnevarnejša odkrita nasprotovanja in preganjanja, ampak tista, ki nosijo krinko dobrohotnosti. Pristavlja s sv. pismom, da se bo teh zank mogel uspešno varovati le tisti, ki bo verno sledil besedam Kristusovim. Tisti pa, ki Kristusu v vsem ne sledijo, »hodi v temi, četudi si umišljajo, da imajo luč, ker se jim sovražnik, ki se spreminja, kakor apostol pravi, v angela luči, dobriki in jih slepi in svojim služabnikom nadeva podobe služabnikov pravičnosti; ti namreč pravijo noči dan, poginu rešitev, ponujajo obup namesto upanja, odpad od vere s svetlo verno antikrista pod Kristusovim imenom,

da zvijačno pačijo resnico, ko mamijo s podobo resnice. To se zategadelj dogaja, preljudi bratje, ker nihče ne gre nazaj k studencu resnice, ne poišče vrelca, se ne oklene tistega, kar nebeški nauk uči« (103). Kristusov nauk o edinstvi Cerkve pa je kratek in jasek. Zato ni treba »dolgega razpravljanja in dokazovanja; en sam dokaz lahko prepriča, če se resnica na kratko povzame« (103). Ta resnica je pa, da je Kristus svojo Cerkev sezidal na Petra. »Na njega sežida Cerkev in njemu naroči, naj pase njegove ovce. In če tudi vsem apostolom podeli enako oblast, je vendar postavil en sedež in s svojo oblastjo določil početek in bistveni znak edinstvi... Kdor se te cerkvene edinstvi ne drži, mar li meni, da drži vero? Kdor sedež Petra, na katerega je postavljena Cerkev, zapusti, mar li zaupa, da je v Cerkvi?« (105). »Cerkev je ena, ki se s prirastkom svoje rodovitnosti v množ razširja, kakor ima sonce mnogo žarkov, toda eno luč, in drevo mnogo vej, toda eno deblo... Odrtgaj sončni žarek od sončnega telesa — ena luč ne trpi ločitve; odlomi vejo od drevesa — ko je odlomljena, ne bo mogla brsteti« (105—106). Cerkev je božja. Zato »ne more imeti Boga za očeta, kdor nima Cerkve za mater« (107).

Kateri so to edinstvo prelomili, jim niti trpljenje ne koristi. »V Bogu ne morejo ostati, kateri niso hoteli enodušni ostati v božji Cerkvi. Četudi jih vržejo v plamene in ogenj, da zgore, četudi jih izpostavijo zverem, da izgube življenje, jim to ne bo vane za vero, marveč kazni za nezvestob« (116). Kdor se je ločil od Cerkve, je storil hujši zločin nego padli, ki so med preganjanjem darovali malikom: »Tu je padli samo sebi škodoval, tam je tisti, ki je začel krivo vero in razkol, mnoge za seboj potegnil in preslepil. Tu škoda ene duše tam nevarnost za mnoge, mnoge. Ta se vsaj zaveda, da je grešil, in toži in plaka, oni pa, ponosen na svoj greh in prav zaradi pregrehe sam s seboj zadovoljen, trga sinove od matere, vabi ovce od pastirja« (120—121).

5. Gospodova molitev (128—155). Po Decijevem preganjanju je škof Ciprian skušal obnoviti versko in pravno življenje svoje hudo preizkušene škočije. V ta namen je napisal obsežno razpravo, ki vernike spodbuja zlasti k molitvi, najmočnejši opori obnovitvenega prizadevanja. V obsežni in lepih misli polni razlagi sedmih prošnji očenaša uči, česa in kako naj prosimo Boga v molitvi. Posebej poudarja, da ni uspešne molitve brez sprejemstva dobrih del: »Dobra je molitev s postom in miloščino« (Tob 12, 8).

6. Demetrijanu (156—178). V tem traktatu Ciprian zelo ostro in pikro zavrača napade na kristjane, češ da so krivi vseh nesreč (vojske, kuge, lakote itd.), ki so zadevale takratno rimsko cesarstvo. Ta bedasti očitke je močno vplival na lahkoverno in malo razsodno množico, da se je z lahkoto dala načuvati proti kristjanom. Take napade in sovraštvo do kristjanov je razvenmal zlasti bogati in ugledni starejši kartaginski mešan Demetrijanus. Ciprian je dolgo molčal. »Ni se mi zdelo primerno, da bi se bil s teboj prepiral, kajti laže in manj naporno je preprosti razburkanega morja hrumeče valove, nego s pametno besedo ukrotiti tvoje besnenje. Gotovo prazen trud in ničev uspeh, ponujati luč slepu, besedo gluheemu, modrost topeemu; saj ni mogoče, da bi topi misli, slepi sleprej, gluhi slisale« (156). A ker so zaradi tega molka očitki postajali vse drznejši in pogostnejši, sodi svetnik Ciprian: »Ne smem dalje molčati, sicer bi se zdelo, da molčimo ne več iz udrljivosti, marveč iz malodušnosti, in da priznavamo krivdo« (157). Očitke zavrača s toliko duhovitostjo, da uživa in imaš vtis, da obračunava s sodobnimi pouličnimi gesli in lažmi. Zavračanje zaključuje: »Če se torej dogajajo reči, ki razodevajo zelo razžaljenega Boga, se ne godé zaradi nas, ki častimo Boga, marveč prihajajo nad vaše grehe in vašo krivdo, ker sploh ne iščete Boga in se ga ne bojite, ker ne zapustite praznovanja in ne spoznate prave vere, da bi njega edi-

Droline novice

Koledar

Sobota, 5. rožnika: Kraljica apostolov; Bonifacij, škof in mučenec; Valerija, mučenica.

Nedelja, 6. rožnika: Norbert, škof in ustanovitelj reda; Mehtilda, devica in ustanoviteljica reda; Kandida, sveta žena.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v Hrenovi ulici 13, umrl g. **Jerman Anton**, služitelj kat. uprave. Pogreb bo danes, 5. t. m., iz kapelice sv. Antona na Zalah ob pol 5 popoldne.

† V Ljubljani je v visoki starosti 90 let mirno v Gospodu zaspal gospod **Franc Planinšek**. Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 6. junija 1945, ob pol 4 popoldne z Zal, iz kapele sv. Janeza k Sv. Križu.

† Na Teharjih pri Celju je umrl v četrtek, dne 20. maja samostanski brat **Matija Herman Edšid** od Sv. Jožeta nad Celjem. Pokojnik se je rodil 1871. v Gederovcih, župnija Tišina v Prekmurju. V svojih mladeniških letih je bil velik pomočnik in sodelavec svojega rojaka župnika Jožeta Klekla. Kot dober in pobožen mladenič je prihajal v svojih fantovskih letih na duhovne vaje k Sv. Jožetu nad Celjem, kamor so takrat vsako leto hodili prekmurški fantje na stanovske duhovne vaje. Pri teh duhovnih vajah je začutil klic božji in se odločil, da se pridruži misijonarjem pri Sv. Jožetu za sprejem za samostanskega brata. Nastopil je samostansko življenje avgusta 1900. Bil je že doma godbenik in zato se je že pri ravnatelju celjske orglarske šole, g. Bervarju, izučil igranja na orgle ter vodil nad 30 let pevski zbor na koro pri Sv. Jožetu. Bil je obenem samostanski vratar in ljudje iz vse južne Stajerske, ki so prihajali k Sv. Jožetu, so ga poznali po njegovi veliki ljubeznivosti. Od 43 let, ki jih je preživel v redovnem življenju, je bil samo pol leta v drugem samostanu, drugače je pa vse svoje moči in zmožnosti posvetil procvitu celjske samostanske hiše kot vratar, krojač, organist in oskrbnik. Po Veliki noči 1941 je ostal oskrbnik vinograde v Svodnji v teharski župniji. Od tam je hodil orglat v župnijske cerkve na Teharjih. Umrl je 20. maja v Svodnji in je bil pokopan poleg župnika Čemažarja na teharskem pokopališču v soboto, 22. maja. — R. I. P.

Naj rajni sveti večna luč! Vsem, ki žalujejo za njimi, naše iskreno sožalje!

Cerkveni vestnik

Junjska pobožnost v cerkvi Sreca Jezusovega v Ljubljani se vrši ves mesec vsak večer ob pol 8. Cerkev je za to pobožnost lepo okrašena in svečano razsvetljena. Vsak večer ob pol 8 je pridiga in nato litanije Sreca Jez. Ob nedeljah in praznikih je pobožnost ob 5 popoldne. Častilci božjega Sreca, prihajajte iskat pomoči in tolažbe k božjemu Srcu!

Skrivnostno razodetje sv. Janeza

nam v knjigi istega naslova razodeva naš škof dr. Gregorij Rožman

Skrivnostno razodetje sv. Janeza zanima danes pač vsakega, zato kupujte to knjigo, ki jo dobite po vseh knjigarnah. — Cena broširane knjige je 10 lir, v polplatno vezane pa 25 lir.

— Sprejemni izpiti za gimnazijo. Za kandidate, ki želijo opraviti sprejemni izpit, je treba vložiti pri ravnateljstvu dotične gimnazije do vstega 15. junija prošnjo na taksem papirju za L. 6, ki jo podpiše oče ali njegov namestnik ter priložiti krstni list in spričevalo o opravljenem 4. razredu osnovne šole. V primeru, da kandidat tega spričevala še nima, naj upravičitelj šole na prošnji izjavi, kateri razred obiskuje. V prošnji je navesti, v katerem roku želi kandidat delati izpit. Izpiti v poletnem roku bodo v drugi polovici julija po razporedu, ki ga bodo objavila posamezna ravnateljstva. — Iz pisarne IV. odd. Vis. komisariata.

— Proizvodnja in prodaja karamel. V rimskem Uradnem listu je izšel zakonski dekret, ki določa, da je s 1. junijem t. l. prepovedana proizvodnja trdih karamel normalnega tipa, z ali brez ovitka. Prodaja preostalih karamel je dovoljena do 30. junija t. l. Z ozirom nato je smatrati postavko, ki govori o karamelah v seznamu slaščic, ki jih je dovoljeno prodajati.

boju: »Kaj drugega pa je na svetu, nego da se dan na dan s hudičem vojskujemo, da se zoper njegove strelce in njegova kopja zmeraj borimo in bijemo? Z lakomnostjo, z nečistostjo, z jeko, s častihlepnostjo se nam je bojevati, z mesenimi prepregami, z vabečimi nasladami sveta, imamo nepretrgano in težavno borbo« (180). »Kristusa videti pomeni torej veseliti se, in ni veselja, če ne vidimo Kristusa. Kakšna zaslepljenost srca in kakšna neumnost je, ljubiti stiske in trpljenje in solze na svetu in ne hietati v veselje, ki ga nihče ne more vzeti!« (181).

Da v nesrečah trpe tudi kristjani, je razumljivo. Saj imajo telo kakor pogani, in vere niso sprejeli zato, da bi uživali svet in življenje in da bi se jih zlo ne prijel, ampak zato, da bi se ohranili za prihodnje veselje, potem ko bodo v zemeljskem življenju pogumno pretrpeli vse zornosti. Zato »prenašaj bolečine in imej potrpljenje v svoji ponižnosti, zakaj v ognju se skuša zlato in srebro, ljubljenci božji pa v peči poniževanje« (183). Ni radosti zmage, če ni prej boja: »Kam pa se v spopadu pridobi zmaga, se zmaga dobiča da tudi venec. Krmlar se spozna v viharju, v boju se vojak preskusi. Lahko je, hvalliti se, ko ni nevarnosti; borba z zopernostmi pokaže pravo vrline. Globoko ukoreninjenega drevesa ne omajajo viharji, ki se vanj zaganjajo; v močno ladjo, ki je trdno spahnjena, valovi butajo, pa je ne prevotljijo; ko se na umnu žito mlati, se klena in zdrava zrna za veter ne zmenijo, prazne pleve pa sapa odnese« (185). Kristjan pa se preizkuša v trpljenju in smrti. Smrti se mora bati le tisti, ki nima upanja v večno življenje, »kdor bo od te smrti šel v drugo smrt« (187).

8. **Dobra dela in miloščina** (196—217). Ta traktat je izredno pomemben zlasti za naš čas. Z njim hoče škof Ciprian v času mnogih nesreč svoje vernike spodbuditi k dobrotelnosti. V uvodu slika ljubezen Kristusovo do nas: »Ponižal se je, da bi ljudstvo, ki je preležalo na tleh, vzdignil; ranjen je bil, da bi zacelil naše rane; suženj je

— **Močni junijski nalivi.** Lani v času od 3. junija tja do Medarda je vladala primerna junjska vročina, ko je bilo prav na Medardov dan +30,4 stopinje Celzija. Letos ta čas je nekoliko hladnejše, ko je nastopilo prvo močnejše junijsko deževje z nalivi, vrstečimi se ponoči in podnevi. V sredo je bila še primerno visoka dnevna temperatura, ko je termometer kazal v zatišju +22,4 stopinje Celzija, toda zaradi deževja je dnevna temperatura v četrtek padla kar na +14 stopinj Celzija ter je bila za dobro stopinjo višja od jutranje temperature, ki je dosegla stanje +13 stopinj Celzija. V petek po deževju je bilo precej hladno in samo +10 stopinj C, v Trnovem pri vremenski opazovalnici na Opekarski cesti pa celo 8,1 stopinje Celzija. Barometer je od srede do četrta popoldne močno padel. V četrtek zjutraj je dosegel najnižje stanje 755,9 mm, v petek pa se je že dvignil na 759,5 mm. V sredo ponoči od 23,50 naprej do zjutraj so se vrstili hudi nalivi ter je ombrograf na univerzi v četrtek ob 7 zjutraj zaznamoval 22,5 mm dežja. Po 7 zjutraj tja do 10,20 popoldne v četrtek je bil daljši presledek, ko ni deževalo. Nato pa so se vrstili močni nalivi, ki so trajali do 13,10, nakar se je začelo polagoma jasiti. V tem času je v četrtek padlo do 22,7 mm dežja, v dveh dneh skupaj 54,2 mm, kar predstavlja prav znatno množico dežja, ki je globoko namočil zemljo. V juniju je ombrograf na univerzi zaznamoval v nekaj dneh že 60,6 milimetrov dežja. Kakor smo že pred dnevi omenili, je junij za oktobrom najdeževnejši mesec v letu. Mesečni padavinski povprečje za junij je izračunan na podlagi dolgoletnih opazovanj in zapisov na 146 mm v Ljubljani.

— **Polna naročja poljskega cvetja** prinašajo Ljubljancem a polja ob nedeljah in praznikih ter tudi ob delavnih v mesto. Posebno v evetnem maju in rožniku se vsako veseli pisanega poljskega cvetja, če je nabrano ob cestah in na mejah ter nabirali cvetlice pri trganju ne pomandrajto žita in trave. Hoja po travnikih, še bolj pa po njivah, je pa v današnjih časih greh proti splošnosti. Zlasti veliki grešniki so pa tisti, ki trgajo klasje za šopke. Nič boljši niso tudi tisti, ki si svoja stanovanja krase s prelepo rdečo nemško deteljo ali z drugimi za prehrano ali kmetu potrebnimi rastlinami. Zato oblasti škodo na polju smatrajo za tatvino in take nepremišljene ljudi tudi kaznujejo za tatvino. Opojinjamo vse prebivalstvo na posledice hoje po travnikih in njivah, posebno pa na neprijetna presenečenja, ki jih bodo doživeli nabiralki in nabiraleci klasja in drugih za prehrano ali kmetu potrebnih koristnih rastlin. Tudi prijatelji pisanih šopkov so v takem primeru škodljivi, tem večji tatovi so pa oni, ki nosijo domov polne mreže in oprtnike klasja ali detelje za zajce. Oblasti bodo kaznovale take male in velike grešnike, predvsem bodo pa neumisljeno kaznovani vsi oni, ki bodo po lanskem slabem zgledu na take tatinske pohode jemali s seboj škarje in strigli na pol dozorelo klasje.

— **Nesreče na deželi.** Zidarjev sin, 12-letni France Lampič v Smarju na Dolenjskem, je po ne previdnosti vtaknil desno nogo v kolo voza, ki je vozil na cesti. Kolo mu je nogo zlomilo. Deček se je bil zadržal obesil na soro. — Janežič Alojzij, 45-letni delavec v Veliki stari vasi na Dolenjskem, je padel na cesti in si zlomil levo nogo. — Desno roko si je pri padcu zlomila Anica Lenarčičeva, 12-letna posestnikova hčerka na Ponikvi pri Grosuplju. — Z drevesa je padel in si zlomil desno ključnico 10-letni rejnec Joško Hvala v Borovnici.

— **Lepi milijoni izdani za tobak.** V glavni zalogi tobaka, ki ima svoja skladišča v enonadstropni vogalni hiši na Vidovdanski cesti in Ilirski ulici, je vsak teden velikanski blagovni in denarni promet. Sto in stotisočaki gredo za razne tobačne izdelke, zlasti za cigarete »Moravac«, »Zelac«, »Barec« in »Dravac«. Kakor poročajo, je Ljubljana z bližnjo okolico izdala v maju za tobak do 6 milijonov lir, v tem letu pa že nad 20 milijonov. Najbolje gredo v promet poleg »Barec« cigarete »Moravac«. Nekdo je izračunal, da je v maju vsak Ljubljančan izdal za cigarete najmanj 75 lir.

Iz dela in življenja - od tu in tam

Z Gorenjskega

Razstava gospodinske šole na gradu Šteben v Meziški dolini. Pred nedavnim je gospodinska šola gradu Šteben v Meziški dolini priredila razstavo izdelkov, ki so jih pripravile gojenke, ki se udeležujejo sedanje tečajne. Dekleta so razstavila platno, za katerega so same spredle predivo in ga skale, dalje platnene izdelke kakor rjuhe, prte, blazine in tudi cele obleke. Vsi ti izdelki dokazujejo spretnost in pridnost, ki bo pomagala prebivalstvu Meziške doline do napredka.

Velika šolska razstava v Celovcu. V Celovcu so odprli pokrajinsko razstavo šolskih izdelkov, ki so bili narejeni po geslu »Boj Nemčije za svobodo in »Boji na vzhodu«. 120 šol iz koroške pokrajine je zastopanih z 850 risbami, kat. m je priklopih 600 raznih drugih šolskih ročnih del. Vsega skupaj je bilo odposlanih na razstavo 2000 raznih risb in izdelkov. Razstavo si je že ogledal gauleiter dr. Rainer v spremstvu pokrajinskega vodje SS Maier-Kalbitscha in pokrajinskega vodje uradov dr. Pogatschniga.

Nov mladinski dom na Koroškem so odprli pred nedavnim v žmohorskem okrožju in sicer na Gailbergu. Dom bo lahko sprejel 25 otrok. Vanj bodo prišli otroci iz pokrajine Bayreuth.

S Spodnjega Štajerskega

Kulturni dnevi štajerske mladine v Mariboru od 3. do 6. junija. Mariborski župan Knaus je izdal razglas ob priliki kulturnih dni in piše, da bo prišlo v Maribor 1200 mladeničev in mladenk, ki bodo zastopali 80.000 članov in članic spodnještajerske hitlerjevske mladine. Župan poudarja, da Maribor ponosno sprejema mladino in ji izreka dobrodošlico.

Copate za ranjence so izdelovali v velikem številu v okrožju Maribor-okolica. Posebno so se izkazale krajevne skupine na Muti, v Jakobovem dolu pri Sv. Kunigundi v Marenbergu, Selnici, Ribnici, Polskavi in Vuzenici. Žene, ki so šivale, so pokazale izredno iznajdljivost; uporabljale so klobučevino, staro usnjo in okrasile copate z lepimi vzorci.

Počitnice mariborskega gledališča. Mariborsko mestno gledališče bo končalo s predstavami 14. junija. Posebne predstave v počitnicah bodo posebej naznanjene. Vsako nedeljo pa bodo v mestnem parku koncerti gledališkega orkestra.

Priznanje velenjskim kmetom. V nedeljo 31. maja je bilo v Velenju kmečko zborovanje, na katerega je prišel okrožni vodja Dorfmeister iz Celja. Pred strojno lopo so se zbrali kmetje,

skrega cvetja, če je nabrano ob cestah in na mejah ter nabirali cvetlice pri trganju ne pomandrajto žita in trave. Hoja po travnikih, še bolj pa po njivah, je pa v današnjih časih greh proti splošnosti. Zlasti veliki grešniki so pa tisti, ki trgajo klasje za šopke. Nič boljši niso tudi tisti, ki si svoja stanovanja krase s prelepo rdečo nemško deteljo ali z drugimi za prehrano ali kmetu potrebnimi rastlinami. Zato oblasti škodo na polju smatrajo za tatvino in take nepremišljene ljudi tudi kaznujejo za tatvino. Opojinjamo vse prebivalstvo na posledice hoje po travnikih in njivah, posebno pa na neprijetna presenečenja, ki jih bodo doživeli nabiralki in nabiraleci klasja in drugih za prehrano ali kmetu potrebnih koristnih rastlin. Tudi prijatelji pisanih šopkov so v takem primeru škodljivi, tem večji tatovi so pa oni, ki nosijo domov polne mreže in oprtnike klasja ali detelje za zajce. Oblasti bodo kaznovale take male in velike grešnike, predvsem bodo pa neumisljeno kaznovani vsi oni, ki bodo po lanskem slabem zgledu na take tatinske pohode jemali s seboj škarje in strigli na pol dozorelo klasje.

— **Nesreče na deželi.** Zidarjev sin, 12-letni France Lampič v Smarju na Dolenjskem, je po ne previdnosti vtaknil desno nogo v kolo voza, ki je vozil na cesti. Kolo mu je nogo zlomilo. Deček se je bil zadržal obesil na soro. — Janežič Alojzij, 45-letni delavec v Veliki stari vasi na Dolenjskem, je padel na cesti in si zlomil levo nogo. — Desno roko si je pri padcu zlomila Anica Lenarčičeva, 12-letna posestnikova hčerka na Ponikvi pri Grosuplju. — Z drevesa je padel in si zlomil desno ključnico 10-letni rejnec Joško Hvala v Borovnici.

— **Lepi milijoni izdani za tobak.** V glavni zalogi tobaka, ki ima svoja skladišča v enonadstropni vogalni hiši na Vidovdanski cesti in Ilirski ulici, je vsak teden velikanski blagovni in denarni promet. Sto in stotisočaki gredo za razne tobačne izdelke, zlasti za cigarete »Moravac«, »Zelac«, »Barec« in »Dravac«. Kakor poročajo, je Ljubljana z bližnjo okolico izdala v maju za tobak do 6 milijonov lir, v tem letu pa že nad 20 milijonov. Najbolje gredo v promet poleg »Barec« cigarete »Moravac«. Nekdo je izračunal, da je v maju vsak Ljubljančan izdal za cigarete najmanj 75 lir.

ki so se pripeljali z vozovi iz bližnje in daljnje okolice in okrožni vodja je izrekel priznanje 17 kmetom, ki so v pridelovalni bitki dobrovoljno oddali več živil, kakor jim je bilo predpisano. Izročil je kmetom diplome in izrazil prepričanje, da bodo velenjski kmetje tudi v bodoče tako požrtvovalni.

Hude nesreče. 32-letnemu delavcu v kamnolomu Fridolinu Gočnikarju iz Sp. Doliča je padla velika skala na desno nogo in mu jo zmečkala. Plot se je podrl nanj in hudo poškodoval Henrika Hochlerja iz Tržišča pri Rogasški Slatini. Ko je prišel od dela v steklarni domov se je naslonil na svoj vrtni plot, ki se je sesul nanj. Z zlomljenimi rebri, zlomljeno ključnico in ranjeno hrbtenico so ga prepekljali v bolnišnico.

Veliko število rojstev v Mariboru. V Mariboru je bilo v zadnji polovici meseca maja 103 rojstev od tega 46 dečkov in 57 deklic v prvi polovici pa 80. V zadnjem mesecu je umrlo v Mariboru 64 moških in 41 žensk. Porok je bilo 43.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: 65 letna lišna posestnica in žena železniškega uradnika Julijana Crepinko, roj. Schön, 73 letna zasebnica Rozina Wagner, 11 letni šolar Anton Šule, 23 letni mesarski pomočnik Maks Kristan, delavčev sinček Franc Bombek. V Sošanju je umrla 53 letna zasebnica Ana Mikolič, roj. Robič, ki jo bodo prepeljali v Selnico ob Dravi, dalje 60 letni Gustav von Gruttschreiber. V Veliki vasi pri Dol. Leskovcu je umrl 72 letni kočevski preseljenec Jožef Wittreich, v Trjuju 56 letna Rozina Kamenšak. V Celju so umrli: 71 letni Janez Irčič, 53 letna Elizabeta Fabijan, 60 letni Ivan Gobec, 74 letni Franc Gaber, 13 letna Marijeta Podgoršek iz Slivnice pri Celju. Predstojnik glavnega carinskega urada v Celju, carinski svetnik Saam objavlja parte v spomin carinskega asistentoma Jožefu Mulzerju in Otonu Haeseju, ki sta padla v izvrševanju vojaških dolžnosti na meji.

Iz Hrvaške

Zakonska odredba o novinarjih in o novinarskem delu. V »Narodnih Novinah« z dne 22. maja je objavljena zakonska odredba o novinarjih in novinarskem delu. V zvezi z objavo tega zakona hrvaško časopisje poudarja, da spada ta zakon med najmodernejšje novinarske zakone, kar jih je sploh bilo še do sedaj objavljenih. Zakonska odredba določa v prvi vrsti pojem novinarskega dela in novinarja in točno določa, kdo je lahko novinar. Novinarji s tem zakonom niso dobili samo popolne stanovske zaščite za čas, ko izvršujejo svojo neparno službo in za odnos nasproti delodajalcu, temveč tudi vsa potrebna določila za stanovsko in pokojninsko zavarovanje. Zakon določa tudi popolno stanovsko zaščito novinarjev. Hrv. novinarsko društvo bo v roku treh mesecev po objavi tega zakona ugotovilo leta novinarskega delovanja za vsakega svojega člana ter bo objavilo tudi seznam novinarjev in novinarskih pripravnikov.

Spokorna procesija tudi v Zagrebu. Po odredbi zagrebskega nadškofa dr. Stepinca bo dne 6. junija ob pol osmih zvečer spokorna procesija tudi v Zagrebu. Procesijo bo vodil na čelu vse duhovščine nadškof sam. Kot priprava najočnejše od 28. maja po vseh zagrebskih cerkvah devoldnevnice, ki bodo trajale do 5. junija.

Obvezna prijava praznih sob in stanovanj v Sarajevu. Sarajevske vojaške in civilne oblasti objavljajo pozive v sarajevskem časopisju, da mora prebivalstvo vse prazne sobe in ostale stanovanjske prostore takoj prijaviti imenovanim oblastem. V koliko bi oblasti ugotovile, da meščanstvo ni izvršilo tega naročila, bo dotičnik strogo kaznovan in mu bodo stanovanje tudi zaplenili.

Razširitev bolnišnice v Sarajevu. Sarajevska mestna občina že leto dni razširja svojo bolnišnico. Doselej je razširila dva paviljona. Ko bodo vsa dela končana, bo mestna bolnišnica lahko prevzela okoli 400 bolnikov.

Iz Srbije

Gospodarska obnova Srbije. Beograjsko srbsko in nemško časopisje objavlja daljše sestavke, v katerih poudarja, da gospodarska obnova Srbije kljub sedanjim vojnim razmeram dobro napreduje. Največji napredek je brez dvoma pokazalo poljedelstvo. Po zatrevljanju omenjenega časopisja danes ni v Srbiji nobene razpoložljive zemlje, ki bi ne bila skrbno obdelana. Obširni travniki, precejšnje površine zemlje, na katerih se je prej bohoto najrazličnejše grmičevje, gozdni parobki, vse to je sedaj spremenjeno v njive. Ista slika je po vseh mestih in trgih. Vsi parki in sprehajališča so prekopana in na njih raste najrazličnejša povrtnina in zelenjava. V Srbiji danes v obdelovanju zemlje meščanski sloji skoraj tekmujejo s pravimi kmeti.

Močan napredek v razvoju in spopolnitvi kaže tudi srbska industrija in obrt. Statistični podatki pravijo, da je bilo že v sredini 1942. leta v Srbiji in Banatu v obratu nad 1000 industrijskih podjetij. Tega leta je bilo ustanovljenih 52 novih tozadevnih podjetij, 6 že obstoječih pa razširjenih. Tudi v letošnjem letu je bilo izdanih nad dvajset dovoljenj za ustanovitev novih industrijskih obratov. V razdobju približno enega leta, t. j. od sredine 1942 do maja 1943 je pričelo v Srbiji na novo obratovati 73 tovarniških obratov, v nadaljnjih štiridesetih pa postavljajo še strojne naprave. Med novoustanovljenimi tovarnami so podjetja za izdelovanje kovinastih, usnenih in drugih predmetov, tovarne za čevlje, razni tekstilni obrati, podjetja za izdelovanje vozov in avtomobilerij, nato podjetja za izdelovanje raznih kemičnih in farmacevtskih preparatov, podjetja za izdelovanje pohištva, tovarne za konzerviranje rib, sadja in povrtnine ter zelenjave, nove elektrarne, papirnice in steklarne. V vsem je danes na srbskem področju v obratu okoli 1200 industrijskih podjetij.

Prav tako velik razmah je pokazala srbska obrt ter je bilo samo lani izdanih 1611 dovoljenj za ustanovitev novih obrtnih delavnic. V vsem deluje danes na srbskem področju nad 35.000 obrtnih podjetij.

Vzporedno z razvojem industrije in obrti se vedno bolj spopolnjuje tudi srbsko rudarstvo. Vse to močno iniciativnost na gospodarskem področju je brez dvoma pospeševalo prirejanje številnih strokovnih tečajev, ki jih je srbska vlada pripravljala in jih še vedno organizira za kmete, tesarje, zidarje, mizarje in vse ostale vrste obrtnikov in za delavce v predilnicah.

I Z Š E L J E

najboljši roman znanega hrvatskega pisatelja
AVGUSTA ŠENOEA

»Zlatarjevo zlato«

Knjigo je lepo ilustriral I. Rom
Knjiga nam živahno opisuje razmere v 16. stoletju, ki so vladale na Hrvatskem. — Knjigo dobite po vseh knjigarnah in trafikah.

9. **Sad potrpežljivosti** (218—236). Ta traktat je Ciprian napisal v času spora zaradi veljavnosti krsta zunaj Cerkve. Obsežno slika najpopolnejši zgled potrpežljivosti — Kristusa, pomen potrpežljivosti, pa tudi usodnost nepotrpežljivosti. Potrpežljenje nam lajša preizkušnja trpljenja, utrjuje ljubezen, je najkrepkejša obramba pred grehom. Zato je potrpežljivost za nas blagoslov Kristusov, nepotrpežljivost pa hudičevsko preklestvo.

10. **Sumnjivost in nevedljivost** (237—250). Ta traktat je Ciprian napisal v času, ko je bil spor zaradi krsta na višku, »da bi razdražene duhove pomiril in jih od osebnih sumničenj obrnil k stvarici (30).

Traktat prične z značilnim svarilom: »Sumniti na dobro, ki ga vidiš, in nevedljiv biti boljšim, se nekaterim zdi lahek in majhen greh, preljubi bratje; ker ga imajo za lahkega in majhnega, se ga ne boje; ker se ga ne boje, ne pazijo nanj; ker nanj ne pazijo, se ga zlepa ne ogibljejo in postane nevidna in prikrita poguba, ki srca skriva kvari, ker jo premalo spoznajo, da bi se je mogli previdno varovati. Gospod pa nam je zapovedal, da bodimo previdni, in nam je velel, da oprežno in skrbno čujmo, da se ne bo nasprotnik, ki čuje zmeraj in nas zmeraj zalezuje, prikradel v srce, da ne bo iskrice razpihal v požar, iz malenkosti napravil velikanske grmade, zbudil neviht in viharjev, porušil vere in upanja in razbil našega življenjskega stolpca« (237). Sumnjivost in nevedljivost sta »korenina slehernega zla, vir porazov, semenišče pregreh, netivo grehov. Iz nje poganja sovraštvo, izvira gnev« (240). Nato Ciprian prav obsežno, nazorno in psihološko slika gorje, ki ga ta greh povzroča v grešniku samem in v drugih, n. pr.: »Od tod preteče obraz, srepi pogled, prebledelo lice, tresoč se ustnice, škrtnanje z zobmi, togotne besede, brezmejne sramotoitve; čeprav še roka ne drži meča, pa je oborožena s sovražstvom pobošnega duha, da zdaj zdaj s silo udarči« (242). Obširno popisuje, kako je Kristus z naukom in osebnim zgledom svaril učence pred

to usodno napako. Konča z vabilom: »Izbljuvaj strupeni žolč, izloči strup nesloge, očisti duha, ki ga je nevedljivost kače okužila, s Kristusovo sladkostjo oslajšaj grenkost, ki se ti v sru nabrala. Ljubi tiste, ki si jih prej sovražili, ravnaj spoštljivo s tistimi, katerim si prej po krivici želelo slabo in zavidal! Dobre posnema, če jih moreš dohajati; če pa jih dohajati ne moreš, se veseli z njimi in jim želi dobro, ker so boljši od tebe! V prijateljski edinstvi postani njih družnik, z vezjo bratske ljubezni postani njih sodedič! Odpustili se ti bodo tvoji dolgovci, če boš ti sam odpustil« (249—250).

Ciprianove traktate zaključuje kot »dodatek« življenjepisa sv. Cipriana (251—258), ki ga je kmalu po njegovi smrti (14. sept. 258) napisal njegov diakon Pontius, »da bi se potomcem podal vzvišeni zgled, ki mu ni enakega«.

Le nekaj misli sem podal iz te knjige. Že iz njih moreš sklepati, kako vredna je, da jo uvrstiš med knjige svoje knjižnice in najdeš tudi časa, da jo prebereš, da jo hrešč ponovno in razmišljaš, kaj govori veliki škof in mučenec Ciprian našemu času in kaj tudi tebi.

Nove knjige

Akademija znanosti in umetnosti je izdala svoj prvi **Letopis** za leta 1938. do 1942./XXI, ki ga je uredil Fran Ramovš. Str. 364. Istočasno je pravni razred izdal tudi drugi zvezek **Razprav**, v katerem so razprave naslednjih znanstvenikov: Bilimovića (Nekoliki dinamičnih ehem gospodarskega procesa), Korošca (Podelitev hetuleke pokrajine Dattashe Ulmi Tešup), Maklerova (Personalisti na smer v sodobnem kazenskem pravu), Spletorskega (Portali in Savigny) ter Škerija (Osebu- trgovinske družbe po novejših zakonih). O obeh teh knjigah kakor tudi o Grafenauerjevi razpravi »Lepa Vidac« bomo še govorili v našem listu. Sedaj ju samo naznamo med knjižnimi novostmi.

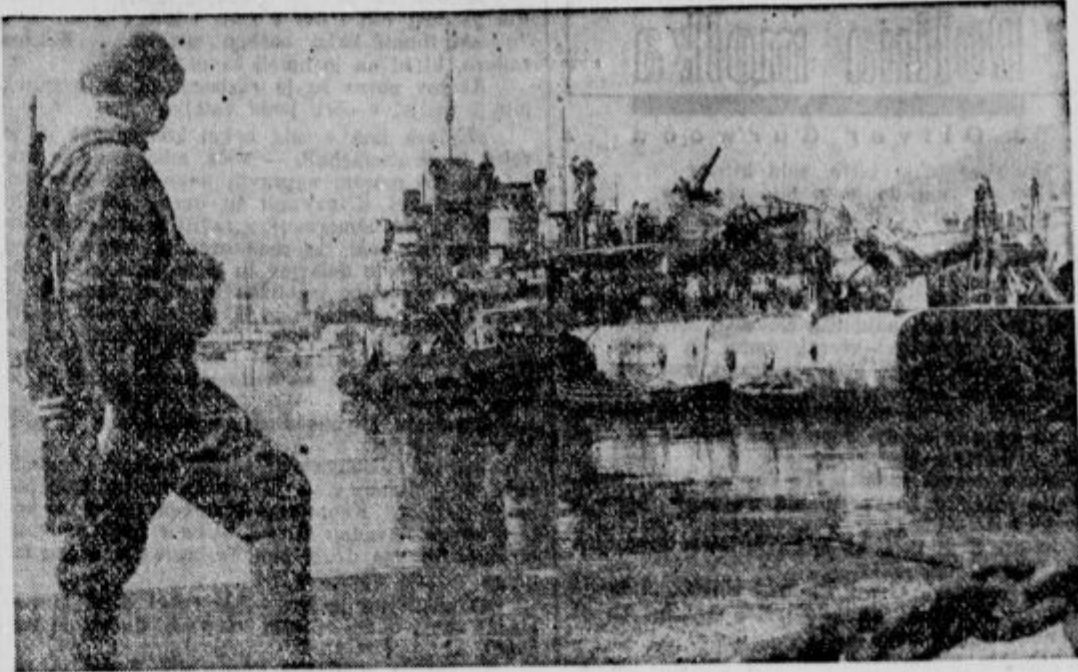
O IZSTRELKIH, ki ne zadenejo

»Tista krogla, ki ni mojega imena na njej, me ne bo zadela!« pravi vojak v bitki. V teh besedah je veliko resnice, zakaj kak izstrelak tako zelo zavisi od slučaja, da je neki maršal nekoč dejal, da bi morala biti vsa teža vojske spreminjena v svinčenke in izstreljena, preden bi bil vojak zadet. V nemško-danski vojni l. 1864 je na 700 izstrelkov iz puške bil ranjen le en vojak, in v bitki Srbov proti Bolgarom l. 1885 so izstrelili Srbi 200.000 krogel, pa so zadeli samo 85 Bolgarov. V burski vojni, med bitko pri Colensu, je bil povprečno na 5000 angleških izstrelkov iz puške dosežen en sam zadetek. Po bitki pri Moderspruitu, oktobra 1899, je zapisal burški poveljnik Dewet: »Prisegel bi bil, da ni niti eden naših več živ, tako toča krogel nas je sprejela, a potem sem videl, da nismo imeli skoraj nobenih izgub.« In še med svetovno vojno je izjavil neki angleški strokovnjak, da bi bila tista armada na čelu vseh armad na svetu, katere bi toliko dosegla, da bi na 600 strelcov prišel vsaj en zadetek, toda kaj takega še zdavnaj ne bo nobeni armadi uspelo.

Navzile temu so zadetki, ki jako dobro zadenejo, dasi prav za prav ne zadenejo — in vsaka vojna more navesti take zgleda. Dne 12. avgusta 1759 je kralj Friderika pri Kunersdorffu, potem ko sta padla že dva konja pod njim, zadela sovražnikova krogla, pa ga le ni zadela, ker se je bila zaletela v zlat elui, ki ga je imel Friderik pri sebi, in je pri tem izgubila svojo sunkovito silo in ni kralja prav nič ranila. Tu je bil rešitelj življenja elui, a v juliju 1915 je bil rešitelj fotografski aparat, ki ga je imel neki častnik

obešenega čez ramo. Krogla je predrila aparat in je tako zgrešila svoj cilj. Bolj nerodna je bila pot ruske šrapnelne krogle, ki v jeseni 1914 ni šla samo skozi telečnjak, ampak tudi skozi jedilno skledico nekega vojaka, a je nato obšla v molitveniku, ki ga je vojak, kot spomin na svojo rajno mater, zmeraj nosil s seboj in je tako ostal živ.

Časih pa doživimo še bolj čudovite »zadetekce«. Bilo je v svetovni vojni na vzhodnem bojišču, ko je vdrila ruska puška krogla, ki je bila namenjena nekemu avstrijskemu vojaku, v njegovo usnjato torbico za naboje in je — ne da bi bil kak vojak ranjen, obšla v enem od nabojev. Januarja, leta 1915, je neka sovražnikova krogla zašla v nemško puškino cev, naker se je naboj sicer vnel, a se vojaku vendarle ni nič zgodilo. Lansko jesen je zašel ruski izstrelak v vrat puškinega kopita nemškega vojaka, pa v trdem lesu ni mogel dalje, tako da tudi ta zadetek ni imel hudih posledic. Tudi v puško nekega drugega vojaka — to je bilo spet v svetovni vojni — se je vgnezdil neki sovražni izstrelak in sicer ko nalašč prav takrat, ko je hotel vojak svojo puško nabiti. Krogla je prodrila v cev, a je bila pri petelinu zadržana in se tako tudi v tem primeru ni pripetilo nič hudega. Med neko bitko leta 1916 je sovražna krogla prav tako zadela orožje, namesto njenega lastnika. Nekega vojaka je nedanoma zadela sunek v ramo, kamor je imel naslonjeno puškino kopito. Menil je, da je zadet in zato je bil presenečen, ko je videl, da ni bil niti najmanj ranjen. A njegovi puški se je zgodila nesreča: cev je izginila!

Pod tehničkim nadzorstvom italijanske mornarice potekajo dela za dvig francoskih vojnih ladij, ki so bile potopljene v toulonskem pristanišču

ski kralj Alfonz V. odstopil otok Fayal za vse življenje svoji teti, vojvodinji burgundski, materi Karla Drznega. Nato se je mnogo Flandrijcev naselilo na otoku, naker so imenovali otok Fayal flandrijski otok. Hi burgundskega kraljevega namestnika Jošta Hürterja je postala l. 1496 žena slavnega znanstvenika kozmografa Behaima, ki je bival v letih 1494 do 1506 na Fayalu. Ko je vojvodinja umrla, je Fayal postal spet last Portugalske.

Zlaj je na Azorih z 2388 kvadratnimi kilometri prostornine 273.000 prebivalcev portugalskega poretka in mešano pleme zamorcev in mulatov. Sedanja prestolnica je Ponta Delgada na San Miguelu.

Azori so v najtesnejši zvezi z novejšo portugalsko zgodovino. Jako važno vlogo so imeli v portugalski državljanski vojni leta 1832. Na otoku Terceiri je takrat iskal zavetja brazilski cesar Pedro I., oče nedolotne portugalske kraljice Marije da Glorie, ki jo je bil njen brat Miguel pahnil s prestola. Takrat je dobilo prejšnje glavno mesto Angra na Terceiri zaradi svojih junaških meščanov pridevek »do Heroismo« = junaško.

PORTUGALSKI AZORI ali Otoki jastrebov

Zaradi težkih izgub, ki so jih nemške podmornice prizadevale sovražnemu brodomu spet in spet v bližini Azorov, so začeli ti otoki zanimati ves svet. Azori, kar se pravi »otoki jastrebov«, so v severnem delu Atlantskega oceana in so od Portugalske oddaljeni 1700 km. Azorski otoki, devet jih je po številu, so najstarejša portugalska kolonija, ki pa niso kolonija, ampak so pravno in politično posebna pokrajina kot sestavni del Portugalske. Skupina otokov leži v 650 km dolgem loku, v smeri od jugovzhoda proti severozahodu, in se začnejo z otokom Santa Maria in se končajo z otokoma Flores in Corvo v bližini Saragoškega preliva. Azorska pristanišča niso kdovekako pripravna; najbolj varna so Angra do Heroismo na Terceiri, Horta na Fayalu in Ponta Delgada na San Miguelu.

Vsi otoki so ognjeniške vrste, hriboviti in raztrgani po divjih soteskah. Od ognjenikov je največji Pico Alto (2350 m) na otoku Pico. Na otokih je kar množica jezer in vrelcev. Od tlej, ko jih je l. 1444 odkril portugalski pomorščak Cabral, je bilo na njih več potresov. Podnebje je milo, vlažno in zdravo. Pozimi divja huda burja. Ozračje je večkrat tako vlažno, da se odločijo apno s sten in deščice s pohištva. Na rodovitnih ognjeniških tleh uspeva bogato rastlinstvo. Vedno zeleni lovorjev gozd sega do 800 m višine. Tu pridelujejo vse proizvode Portugalske, predvsem izvrstne oranže, dalje ananas, banane in sladkorno peso. Na zahodnih obronkih Pica Alta izobno uspeva vinska trta in vino iz tega grozja je znano kot fayalsko vino ali tudi kot madeira. Rudnin skoraj ni. Pomembna je

živinoreja in na otoku Corvu je doma posebna krava-pritlikavka, ki je visoka samo en meter. Trgovina s Portugalsko je jako živahna. Prej so bili Azori važni kot postaja čezatlantskega kabla. Toda odkar imamo od dajne po radiu, se je pomen Azorov kot postojanke brzojavnega prometa jako zmanjšal.

Ko je bil Portugalec Cabral zapazil Azore, so bili povsem neobljudeni. A brez dvoma so bili že znani narodom v starem veku. Razni najdeni novci pričajo, da so bili že Kartážani na njih. Tudi Normani in Arabci so poznali te otoke, ki so bili že navedeni na zemljevidih 14. in 15. stoletja. Toda Portugalci so šele to otočje raziskali in koj ustanovili kolonije. Leta 1433 so bili vsi otoki zasedeni. Sploščka so pritevali Azore k Evropi. Leta 1466 je portugalski

Pazimo na obleke

Slehera obleka brez razlike spada na obešalnik, ki jih ni nikoli preveč! Saj ni hujšega za oko, kakor da se ženska pojavi na cesti v zmečkanih obleki, pri čemer morda ne misli na male gubice od sedenja. Koliko žensk je še, ki kar tjavendan vržejo obleko, plašč, klubok na stol, posteljo, zofo in jo tako pustijo vso noč. Če se vrneš še tako utrujena domov, na dvoje ne smeš pozabiti: da se umiješ, preden greš spat, in da obešiš obleko na obešalnik. In še nekaj: čevlji spadata na kopita. Nobena reč na svetu tako ne izmalči čevljev, kakor če jih sežuješ in pušiš kar tako čez noč. Že čez nekaj dni izgubijo čevlji svojo obliko. Če nimaš kopit, pa vsaj stisni z roko zadaj peto skupaj in poravnaj podplat.

Če hočeš nogavice še enkrat obuti, jih čez noč razobesi, sicer se zmečkajo in zjutraj je vse polno marogastih lis na njih. Isto velja o rokavicah, zlasti usnjatih, ki jih je treba lepo po dolgem razpotežiti in položiti v skatlo. Ovratnice, ki jo imamo pri bluzah, obesimo čez noč na vrvelec, ki je razpet na notranji strani omarinih vrat. Celo na perilo moramo paziti, kako ga odložimo čez noč in ni vseeno, ali ga kar tjavendan zmečemo na stol. So ženske, ki tudi perilo razobesijo na obešalnik. Pokrivala, zlasti mehka, spadajo na svoje mesto in sicer na posebno stojalo, kakršna so pri modistkah v navadi. Če teh ne moreš imeti, položi pokrivalo na kak drug podstavek ali ga vsaj daj v omaro in ga večkrat skrtaj. Malokateri ženski je znano, kako je treba pravilno spraviti krzno. Krzno s kratko dlako je treba dati h krznarju, da ga kdaj pa kdaj s svojim krznarskim glavnikom prečese. Krzno s dolgo dlako (lisica, ris itd.) lahko sami izprašimo, tako da ga malo pretresamo in z drobnim palcem malahko iztepavamo. Nikoli pa krzno ne sme ležati na dlakah, ampak mora viseti. Poleti damo krzno v vrečko iz krepastega papirja, ki je v njej poper ali naftalin. Dobro je tudi, če je zavito v časopisni papir. Isto velja za vse volnene obleke, da se jih poleti ne lotijo molji. Paziti je pa treba tudi na drobnarje. Kaka usnjata torbica mora stati, ne pa ležati. Pasa moraš skolačkati, da obdrži obliko. Umetne šopke je treba včasih naravnati, da se malce poživijo.

Misliti hoče: same besede. Pa le ni res. Če se ravnamo po teh navseh, si ohranimo oblačila in obutev delj časa in bo tudi naš videz vse drugačen.

Marjetica raste in raste, iz dneva v dan je večja, iz dneva v dan je lepša.

Prej srečni grad na sivi skali pa ni več srečen, kajti mala Marjetica je z vsakim

dnem hudobnejša. Vse v gradu trepeti pred malo nasilnico. Od ptičkov in mačk do hlapcev očeta in matere — vse se boji male Marjetice.

ČRKOVNICA

a — a — a — a — b — e — i — i — i — j
j — j — l — l — m — m — n — n — n — n
o — o — o — s — s — t — t — t — u — z

Gu
gu
gu
gu
gu

Iz 30 črk poleg danih dveh sestavi 6 besed, ki pomenijo (v drugem redu) naslednje: Mongolski narod v Siriji; trg na Koroskem; angleška plemiška rodbina (tudi pravo ime »Romeo in Julija«); ruski pisatelj (pravo ime Tjernikov); kačasta riba; predstojniki pravoslavni samostanov.

Rešitev z dne 29. maja:
Galilei; žganica; Logatec; Niagara; Finžgar; intriga.

Drobna ljubljanska kronika

Pastoralna konferenca duhovščine mesta Ljubljane bo v sredo, 16. junija, ob 13.30. Sv. maša zadušnica za pokojnim Aleksandrom Licanom st. iz Villa del Nevoso, ki je umrl zadet od kapi, se bo darovala v ponedeljek, 7. t. m., ob 10. uri v glavnem oltarju v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Občni zbor društva stanovanjskih nametnikov za Ljubljansko pokrajino bo v nedeljo, 6. junija 1943, ob 9. dopoldne v društveni pisarni, Ljubljana, Wolfova 10-11.

Uspeh M. Tomčeve latinske maše v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu, ki sta jo izvedla na praznik Vnebohoda pri slovenski službi božji v stolnici mešana pevstva zbora Državnega učiteljskega in stalecne pod vodstvom prof. I. Repovca, je bil nad vse velik. Stolecna je bila polna poslušalcev. Prenos je bil tudi po radiu. Izvajalec, posebno se dijaškemu mešanemu pevskemu zboru Državnega učiteljskega, smo hvaležni za izvedbo tako obsežnega in odličnega sega dela. Prof. Tome pa se je z novim delom uvrstil v prvo vrsto naših cerkvenih skladateljev.

Herite Ljubljansko knjižnico »Stražar naših svetlinj«. Cena 1 lra.

Opozarjamo občinstvo, da traja razstava Kallia, Kregar, Musić, Omerša, Patrib. Sedel je vsa vključno do nedelje, 6. t. m. Potem se mora razstava neprekinjeno zapreti. V nedeljo, 6. t. m., ob 11. uri imel vodstvo po razstavi g. prof. Stane Kregar a posebnim ozrom na našo časopisno kritiko. Pridite vsi, ki vam je pri srcu moderna slovenska likovna umetnost.

Specialne strokovne instrukcije za gimnazije in mešanske šole. Kongresni trg 2, II. nadstropje, so odlično organizirane in zato na najboljšem glasu. Pouk se vrši po sodobnih pedagoških vodstvih. Dišaki inje so pod strogim nadzorstvom vodstva na je v stalinah stikih a starši. V mesecu junija bosta dva učna tečaja, in sicer: a) priprava za malo maturo, b) priprava za sprejemni izpit v I. razred gimnazije. Lepi učni prostori v središču mesta: Kongresni trg 2, II. nadstropje.

Zbirke Narodnega muzeja bodo počeni z 6. junijem zopet odprte za splošno brezplačno ogled vsake nedelje od 10-12. Pravit tako bodo muzejske zbirke dostopne občinstvu proti običajni vstopnini ob jelačinskih. Sprejemni izpit za prvi razred gimnazije. Dne 7. junija se začne posebne instrukcije.

eije za sprejemni izpit v I. razred gimnazije. Temeljna in vestna učna priprava iz vseh predmetov po novih predpisih Kraljevega navdjanje tvarine, izpravevanje in strogo nadzorstvo. Poučujoče je profesorji-strokovnjaki. Prijave se sprejemajo dnevno do polodne in popoldne. Lepi šolski prostori v središču mesta: Kongresni trg 2, II. nadstropje. Specialne strokovne instrukcije za gimnazije in mešanske šole.

Miakarjeva »Izgubljena Martia v Frankiskanskem gledališču. Igra, ki ima pet dejanj, je nekoliko predelana. Nekateri prizori, zlasti v »Plesni soli«, so popolnoma novi. Sodeluje 49 oseb, med njimi profesor, maestro, dijakinja, plesalke itd. Igra se bo ponovila v nedeljo, 6. junija, ob 17. Predprodaja vstopnic pri Sfilogiju, na dan predstave pa pri dnevnih blagajni od 9.30-12 in od 15 dalje.

Učite se strojeplaja! — Novi poletni strojeplajni tečaj — dnevni in večerni — (eno-, dvo- in trimesečni) se pričnejo 4. junija. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Desetsturna učna metoda. Specialne in priloge dnevno. Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«. Domobranska 15.

Ponesrečenost v Ljubljani. Na nekem travniku so se dečki igrali. Pa je med igro nekdo vrzel kamen, ki je priletel šestmetno ključavnicefarjevemu sinu Timoteju Simončiču prav v desno oko, ki je bilo hudo poškodovano. — Boh Rudolf, 33letni delavec, je doma sekal drva; poleno mu je po nesreči odletelo v levo oko. Pri konjanju se je ranil na levo oko 22 letni dijak Drago Počak. — Konhar Niko, 22letni dijak, je padel po stopnicah in se hudo poškodoval na čelu. — Lotrič Pavla, 55letna delavka, se je pri padcu pobila po glavi. — Pri nogometni igri je padel in si zlomil desno roko 21letni dijak Milan Skrjanec.

Gledališče

Opera:

Sobota, 5. junija, ob 18: »Seviljski brivci«.

Nedelja, 6. junija, ob 17: »Prodana nevesta«.

Ponedeljek, 7. junija, ob 18: »Seviljski brivci«.

Gina Bečija. Izven. Cene od 60 lir navzdol.

Dve gostovanji članov rimske Kraljeve Opere. V soboto, 5. junija, v ponedeljek, 7. junija, bosta gostovala sopranistka Liana Cortinjeva in baritonist Gino Bechi v Rossijskem »Seviljskem brivcu«. Bechi je najslavnejši italijanski baritonist in največji figuro je ena izmed posrednih doganah stvarila. Cortinjeva je mlada sopranistka, ki se uveljavlja z velikim uspehom. Oba večera bo dirigent Arturo Lucan.

Drama:

Sobota, 5. junija, ob 18.30: »Primer dr. Hirna«.

Nedelja, 6. junija, ob 18.30: »Jesen«.

Zlajane cene od 12 lir navzdol.

Naznanila

RADIO. Sobota, 5. junija: 7.30 Pesmi in napovedi — 8. Napoved časa, poročila v italijanskem — 11.30 Pol ura za vojaka — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Napovedi in romane — 13. Napoved časa, poročila v italijanskem — 13.10 Poročila vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski — 13.20 Simfonija glasna — 13.30 Orkester von dirigent Gallino — 14 Poročila v italijanskem — 15.15 Pokrajinski vestnik — 17. Napoved časa, poročila v italijanskem — 17.10 Nova plošče Cetra — 18 Gospodinjstvo predavanje v slovenski — 19.30 Poročila v slovenski — 20. Napoved časa, poročila v italijanskem — 20.20 Prispevek k zgodovini — 20.40 Lirična prireditev družbe ELARA Verdi. Oblet v odmorih predavanje v slovenski, zanimivosti v slovenski, poročila v italijanskem.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarnar: dr. Kmet, Blewiskova cesta 43; mr. Trunkov, ded. Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selesburgova ulica 7.

NEDELJSKO ZDRAVNIŠKO DEZURNO SLUŽBO bo od sobote od 23 do ponedeljka do 8 zjutraj vršil mestni višji zdravnik dr. Marjan A h o i n. Ljubljana, Korytkova 18.

Poizvedovanja

Oseba, ki je 2. junija med 3 in 4 popoldne v trgovini Bata vzela ročno torbico, se naproša, da isto vrne v upravi Slovenca.

V torek zvečer

pastno uro znamko

Subičeva ulice do

Parliamo Pitaliano!

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za one, ki sledijo pouku italijanskega po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih in sredo za začetnike, ob petkih pa za tiste, ki že imajo gotovo predznanje, vedno ob 19.

IMPERFETTO DEL CONGIUNTIVO

pag-aro	cred-ero	sped-ire
pag-assi	cred-essi	sped-issi
pag-asse	cred-esse	sped-isse
pag-assimo	cred-essimo	sped-issimo
pag-aste	cred-este	sped-iste
pag-assero	cred-essero	sped-issero

TRAPASSATO DEL CONGIUNTIVO

pagare	credere
avessi pagato, ecc.	avessi creduto, ecc.
spedire	avere
avessi spedito, ecc.	avessi avuto, ecc.
arrivare	correre
fossi arrivato, -a, ecc.	fossi corso, -a, ecc.
partire	essere
fossi partito, -a, ecc.	fossi stato, -a, ecc.

PERIODO IPOTETICO

Se tu seguissi il mio consiglio, certamente guariresti.

Se tu avessi seguito il mio consiglio, certamente saresti guarito.

ESempi

Se studiassi, impareresti. — Se potesse, pagherebbe. — Se avessi gli occhiali, saprei leggere. — Se non lo avessi veduto col miei occhi, non avrei creduto. — Avremmo più amici, se avessimo denaro. — Se lo avessi saputo, non gli avrei detto nulla. — Se non fosse stato così tosto, non si sarebbe lasciato ingannare. — Se lo avessi invitato e l'avessi bene accolto, me ne sarei fatto un amico. — Anche se tu ridessi di me, non me ne importerebbe nulla. — Non durerebbero a lungo le dispute, se l'errore fosse da un solo lato. — Sarei certo imprudente, se chiedessi di più. — Se di questo, ahnigi. — Se fare qualche cosa, ti avviserò in tempo. — Se e sincero, dirà di no. — Se fossero partiti ieri, avrebbero avuto bellissimo tempo. — Non saresti così credulo, se avessi più esperienza. — Se avessi previsto tante difficoltà, non sarei venuto. — Si potrebbe costituire una società, qualora fosse bene finanziata. — L'avrei aiutato, a condizione che mi avesse dato qualche garanzia. — I soldi te li presterei volentieri, a patto che tu me li rendessi.

Traducete: Če bi jaz to vedel. — Če bi bili mi to vedeli. — Če bi one to vedele. — Ako bi ga bili vi imeli. — Če bi jaz bil tam (ci). — Ako bi bil ti mogel. — Če bi se me ne bal (temere). — Če bi me imela rada (voler bene a). — Če bi deževalo. — Če bi bilo deževalo. — Ako se jaz ne bi bil rodil. — Če bi on bil mrtve. — Če bi ona bila tukaj. — Če bi bili prišli. — Če bi prišel. — Če ne bi padla. — Ako bi mi pisl. — Če bi šli. — Če bi hodil. — Če bi ji bili rekli. — Če bi mi spalk. — Če bi ti pohegnil. — Če bi bili šli z doma (uscire). — Četudi (quando) anche) bi ti to hotel. — Tudi če bi mogel.

Če bi me izpraševali, vem, kaj bi odgovoril. — Kolikim neprivzetostim (dispiacere) bi se bil izognil (evitare una cosa), če bi me bili opozorili (avvertire). — Če bi vedel, bi povedal. — Ne bi bil padel, če bi ga bil podpir (sostenere) pravočasno (a tempo). — Ako bi nas videli tukaj, kdo ve, kaj bi rekli! — Če ne bi stanovali (stare-stessi) tako daleč, bi pogostje (spesso) prihajali k vam (venir a trovare). — Če bi ga ti bolje poznal, ga ne bi sodil (giudicare) tako strogo (severo). — Bolje bi bilo, če bi mogel priti tudi jaz. — Če bi čitali počasi (adagio), bi čitali mnogo bolje. — Če bi bil predvidel (prevedere) toliko težav, ne bi bil prišel. — Ako bi bil prišel prej (giungere prima), bi bil videl čudoviti (meraviglioso) sončni zaton (tramonto). — Jako (ben) nevljudni (scortesi) bi bili, če bi bili odšli, ne da bi se pozdravili. — Če bi bil gotov (certo), da (ti) z nečim, vas ne motim, (disturbare), bi jutri prišel k vam. — Ako bi gospodična hotela ostati, bi silala (indire) koncert po radiju (alla radio). — Spremil bi te, če ne bi bilo tako pozno. — Če ne bo danes, bo jutri. — Če bi ji bil pisal pred stiriinajstimi dnevi, bi ti bila do danes že odgovorila. — Ako bi imeli družbo, bi čas minil hitreje. — Kakšno veselje, če bi prišel out. — Če bi prišel tudi ti, nas bo pet (essere in cinque).

Dolina molka

J. Oliver Curwood

»Leta so tekla hitro, zelo hitro.«
»Zdi se vam, da je to bilo včeraj?«
»Da, včeraj... tako nekako.«
Na Kentovem obličju je zaigral tisti svetli smehljaj, ki je že od nekdaj bil drag misijonarjevemu srcu.
»Vidite, oče, s takšnega vidika gledam jaz na življenje. Tudi najdaljše človeško življenje pozna le tri razdobja: včeraj, danes in jutri. Ni mnogo razlike, če je včeraj trajal šestdeset let ali pa samo šestindeset. To velja, če človek gleda nazaj in ne naprej, sicer... Toda povejte mi, ali moje priznanje popolnoma zadošča za osvoboditev Sandija MacTriggerja?«
»Brez dvoma zadošča. To kar ste bili izjavili, je bilo sprejeto kot priznanje na smrt bolnega človeka.«
Ni bil Kent tisti, ki se ga je lotevalo razburjenje, ampak misijonar.
»Še nekatere stvari so, moj sinko... Še je nekaj stvari, ki bi jih bilo treba urediti. Ali bi se hoteli o tem pomeniti?«
»Hočete reči...«
»Da, predvsem bi rad govoril o vaših najbližjih. Sicer se spominjam, da ste mi nekoč povedali, da nikogar nimate; morda bi se pa vendarle kdo našel s kakšno strani...«
Kent je zmajal z glavo.

»Nobenega ni več. Zadnjih deset let so mi tile gozdovi bili i oče i mati i hiša.«
»Ali imate kako osebo zadevo... Kakšno zadevo, ki bi mi jo hoteli zaupati?«
Kentov obraz se je razjasnil in za trenutek mu je zasijal v očeh izraz veselja.
»Zadeva ima v sebi nekaj komičnega — je rekel in se nasmehnil. — »Oče, mislim, da je prišel čas, ko moram napraviti neke vrste oporoko. Ščasoma sem si nakupil tu okrog nekaj ozemlja. Sedaj, ko nameravajo zgraditi železnico iz Edmontona do sem, je cena ozemlja poskočila od šest na osemsto dolarjev in ceno, ki sem jo plačal, se je zvišala približno za deset tisoč. Želje bi, da zemljo prodaste in izkupiček uporabite pri svojem delovanju. Čim več denarja porabite za pomoč Indijancem, ki so mi vselej bili bratje. Hotel bi, da čim prej sestavite o tem listino, ki jo bom podpisal.«
Oči očeta Layonnea so se zableščale: iz njih je sijala dobrotla.
»Bog vas bo blagoslovil zaradi vašega plemenitega čina, Jimmy.« — je rekel, uporabljajoč pomanjševalnico Kentovega krstnega imena, s katero so ga navadno klicali. »Upam tudi, da vam bo odpustil vaš drugi čin, če boste imeli pogum in ga prosili odpustanja.«
»Odpustil mi je žec — je rekel Kent in pogledal skozi okno. »Čutil to. Vem, da mi je odpustil, oče.«
Ta čas je misijonar tiho molil. Vedel je, da Kent ni iste vere kot on in zaradi tega ni hotel ponujati mu sveto opravilo, ki ga v nasprotnem primeru nikakor ne bi opustil. Trenutek pozneje se je dvignil; tisti, katerega je pozorno opazoval,

je zopet bil stari Kent, pogumen in nasmejan mladenič.
»Se za veliko uslugo bi vas rad prosil, oče, — je rekel. — »Če bom živel še en dan, želim, da me ne bi nihče spominjal na to, da vsak čas utegeum umrli. Če mi je ostal še kakšen prijatelj, naj me pride obiskat in bova malo poklepetala. Želje bi kaditi svojo pipo. Če morete, mi pošljite škatto smolk, kajti mislim, da sedaj doktor Cardigan ne bo imel nič proti temu. To bi torej rad; ali bi mogli doseči, da bi jaz vse to dobil? Vam bodo gotovo ugodili... Potem bi vas še prosil, da — predno odidete — porinete mojo posteljo bliže k oknu.«
Oče Layonne je molče ugodil njegovi želji. Nalo mu je prišlo na misel, da mora govoriti mladeniču o njegovi duši, da bi Bog bil z njim bolj usmiljen. Rekel je:
»Moj sinko, ali čutilite kesanje nad tem, kar ste storili? Ali vam je žal, da ste ubili Johna Barkleyja?«
»Ne, ni mi žal. To, kar sem storil, se je moralo zgoditi. Prosim vas, oče, ne pozabite na smotke.«
»Ne bom pozabil — je rekel misijonar in odšel iz sobe.
Med tem, ko so se sobna vrata odprla in zaprla, se je v Kentovih očeh znova pojavil blesek veselosti; nasmehnil se je celo še tedaj, ko si je brisal krvav madež na uetih. Svojo igro je odigral do konca. Najbolj nenavadno je bilo to, da nihče na svetu ni mogel vedeti razen njega samega... in razen morda še neke druge osebe.

II.
Zunaj je cvetela pomlad, bujna severna pomlad. Čeprav je kosa smrti bila grozeča dvignjena nad njim in bi ga mogla vsak trenutek pokositi, je Kent globoko vdihoval blagodišeči zrak in se vleget tako, da so se mogle njegove oči izprehajati po tem svetu, ki je bil še pred kratkim časom njegov svet.
Spomnil se je, da je on sam predlagal Cardiganu, naj na tem kraju sezida poslopje, ki ga je potem kirurg nazval »bolnica«: revna zgradba, groba in grda, toda polna vseh gozdnih vonjav. Nekoč je v šali rekel Cardiganu:
»Res bi bil nesrečen in obžalovanja vreden tisti, ki bi bil zmogel umreti ob tako prekrasnem razgledu pred očmi!«
Sedaj pa je bil on sam tisti človek, ki je moral umreti, gledajoč ta prelepi svet.
Dolgo časa je premišljeval. Upiral je oči na svoje gozdove, ki jih je tako zelo ljubil. Čutil je, da ga nekaj tišči v grlu kakor voz; skušal je to potlačiti, a kljub temu mu je prišlo na usnice in se sprostil v globokem vzdihljaju. Poslušal je oddaljeno petje, svobodno in divje kot so njegovi gozdovi; zaželel si je, da bi se mogel skloniti skozi okno in zaklicati pevcem zadnji pozdrav. Vendar je bil zadovoljen, ko se je petje počasi oddaljevalo in končno utihnilo v daljavi. Na posteljo mu je padel svetel sončni žarek in od svežega zraka, prijetnega in polnega vonjav po cedrah in jelkah se je razširil po sobi... Toda ko so se odprla vrata in je vstopil Cardigan, je ta našel starega Kenta, ki se mu je nasmehnil.

SPORT

Ljubljana : Mars

V domačem nogometnem prvenstvu bo v nedeljo na vrsti spet prikupna partija: Ljubljana bo igrala proti Marsu. Je to dvoje zrelejših moštev, ki imata med občinstvom lepo število pristašev prav zaradi tega, ker sta znani po gentlemenškem nastopanju. Ljubljana, ki je prevzela športno dediščino dveh nekoč tako močnih klubov, velja že od svojega obstoja naprej za slovenskega nogometnega prvaka. Svojo premoč je pokazala tudi na dosedanjih tekmah, ki jih je vse po vrsti dobila. V nedeljo ji bo morda malo težje z Marsom, zakaj videli smo, da ima Mars kdaj pa kdaj svetle trenutke, ko mu gre vse gladko od nog. Enajstotica Marsa se je za nedeljsko srečanje brez dvoma prav dobro pripravila, saj bi ji tako prišlo, da bi dosegla recimo remis in da bi se tako vzpela vsaj za eno točko. Vendar ni nobenega dvoma o tem, da je Ljubljana favorit — pa tudi ni dvoma o tem, da bo tekma zelo napeta. Obe moštvu sta tehnično precej dobro izurjeni, kar omogoča tuptam tudi duhovite taktične poteze; v dobro ji štejemo tudi okoliščine, da sta že davno iztrebili surovost iz svojih vrst in da igraata tako kot se spodobi za športnike.
V drugem razredu bosta nastopila v nedeljo Vič in Mladika. Obe tekmi bosta na igrišču Hermesa v Šiški.

Razgled po evropski atletiki

V moški atletiki se ni zgodilo še nič posebnega, v ženski pa je padla sijajna znamka v skoku v višino 1.71 m!
Zdaj, ko so končani spomladanski teki čez drn in strn in ko so opravili tudi velike štafetne teke, prihajajo tudi k nam prva poročila o atletskih uspehih v tekih, skokih in metih. Z zanimanjem jih beremo, saj je lahka atletika šport, ki mu dajejo po vsem svetu prvo mesto med mnogoterimi panogami. Iz razumljivih razlogov so znamke, o katerih čitamo letos, nekoliko šibke. Lepo število najboljših atletov je pod orožjem in tekmujejo le tu pa tam, če pridejo na dopust, razen tega pa smo se le v začetku sezone.

Če pregledamo doslej dosežene rezultate, nas preseneča, da še ni pravega glasu o Gundarju Haeggju, pač pa je na prvem mestu neka ženska. To je Fanny Blankers. Na atletski prireditvi v Amsterdamu je postavila izredno dober rezultat v skoku v višino, namreč 1.71 m. Pri tem je kar za 5 cm izboljšala ženski svetovni rekord. Čeprav se zdi, da njen uspeh ne bo priznan, ker prireditve ni bila prijavljena kot tekma, vendar je zlasti za nežni spol bodrilno, da imajo med seboj atletinjo, ki v tem letu vodi v evropskem atletskem športu.
Tudi o skakalcu Nackeju poročajo, da je že zdaj v prav dobri formi. Še nedavno je prekosil 1.97 m, kar je sicer prav lepo in pomeni za letos najboljši evropski rezultat med moškimi, zaostaja pa le za dobro ped za svetovnim rekordom. Čitatelj, ki nimajo točnih predstav pri branju športnih številk, bi priporočali, da si o priložnosti izmerijo na podbojih višini 1.71 m in 1.97 m, pa bodo dobili nazorno sliko o telesni zmogljivosti najprožnejših skakalcev v višino.
Po malem prihajajo tudi prva poročila o najhitrejših tekačih. Na 100 m vodi Madžar Csanyi

z 10.7 sek., takoj za njim pa je Nizozemec Berger, ki je bil za desetinko sekunde počasnejši. V tekih na dolge proge še niso dosegli kaj posebnega, pač pa je odlična znamka v teku čez zapreke, ki jo je dosegel Šved Lidman 14.4 sek.

V metanju diska je prvi Italijan Consolini z 51.54 m, sledita pa mu Tosi (Italija) s 50.45 m in Bergh (Švedska) z 49.52 m. O nemškem prvaku Wolapeku nismo še ničesar slišali. Olimpijski prvak v suvanju korgle Woellke je padel na vzhodnem bojišču, vse pa kaže, da bo postal njegov naslednik mladi Bongen. Fant je nenavadno dobro raščen za suvanje krogle in ima pogoje, da jo bo kmalu pognal čez 16 m. Čeprav smo šele v začetku atletske sezone, poročajo že o izvršnih izidih v metanju kopja: dva atleta sta ga že pognala čez 70 m daleč; boljšo znamko je dosegel Letonec Stenzenieks s 70.80 m, na drugem mestu pa je Šved Sjöström s 70.20 m. V metanju kladiva vodi za zdaj Italijan Taddia (52.23 m), med znanimi nemškimi metaleci pa je nastopil doslej samo Wrwin Blask, ki je dosegel 49.77 m.

Sport v kratkem

Vojaško moštvo : Hermes 3:0. Prost termin na praznik je porabil Hermes za prijateljsko tekmo z vojaško enajstotico. Le-ta je ustrezala zlasti kombinatorno in je že v prvem polčasu zabila tri gole. V nadaljevanju igre so se domači poglobili v obrambo, vratar pa, ki je imel težavno nalogo, je branil nekaj lepih strelav. Hermes je nastopil z nekaterimi rezervami, ki pa niso zadovoljile. Tudi sicer je bilo moštvo Hermesa tokrat nekam malčeno; podalo je slabo igro in vojaško moštvo jih je z lahkoto obvladalo.

Razen prvenstvenega tekmovalja bodo v nedeljo na sporedu naslednje nogometne tekme: rezerve: Ljubljana : Mars, Mladika : Korotan, Hermes : Vič in Tobačna tovarna : Zabajk; mladina: Ljubljana : Tobačna tovarna, Hermes : Vič in Mars : Zabajk.

Luigi Musina, italijanski boksarski prvak je poslal preko svoje organizacije poziv Švedu Tandbergu na dvoboj. Kakor smo že poročali, je bila

preteklo nedeljo v Stockholmu boksarska tekma za prvenstvo Evrope, pri kateri je Šved Tandberg premagal Belgijca Sysa. Z ozirom na to pa, da je nekoč Musina že premagal Tandberga, in da je podlegel proti Sysu, smatra Musina, da ima tudi on pravico potoegovati se za naslov evropskega prvaka. Doslej vemo samo to, da ga je Musina takoj po zmagi v Stockholmu pozval na dvoboj, in zdaj je na vrsti Tandberg, da mu odgovori.

Nagrade odlikovanim uslužben-cem plovbenih družb

Trieste, 2. junija. s. Na seji dne 31. maja je upravniki svet tržaške Plovbenne družbe za vzhod odobril sklep predsedstva in generalnega ravnateljstva ter v skladu in v soglasju z drugimi tremi družbami skupine »Finmarec« sklenil dati nagrado vsem upravnim in plovbnim uslužbencem, odlikovanim za vojaško hrabrost. Nagrade bodo naslednje: za zlato kolajno 20 tisoč lir, za srebrno 6000, za bronasto 2000 lir, za vojni križec, podeljen osebn, 1000 lir. Ta sklep pomeni znatno priznanje uslužbenstvu, ki izpolnjuje svojo dolžnost do domovine v vojni in je s tem dalo veličasten zgled vojaških vrlin in požrtvovalnosti.

Izgube angleškega imperija v prvih treh letih vojne

Lisbona, 2. junija. s. V poslanski zbornici je namestnik ministrskega predsednika Attlee povedal, da znašajo celotne izgube angleškega imperija v prvih treh letih vojne vsega 514.993 mrtvih, ranjenih, pogrešanih in zajetih. Izgube so razdeljene takole:
Mrtvih 92.089, ranjenih 88.294, pogrešanih 226.719, ujetih 107.891.
Te izgube si različni deli angleškega imperija delijo takole:
Anglija 273.844, Kanada 10.422, Avstralija 53.959, Nova Zelandija 19.345, Južna Afrika 22 tisoč 615, Indija 101.979, druge kolonije 30.829.

Po dolgi in težki bolezni nas je zapustila naša dobra mama, gospa

Franciška Kerkoč
roj. Slokar

Pokopali jo bomo v nedeljo, dne 6. junija 1943, ob 3 popoldne iz kapele sv. Andreja na Žalah k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 4. junija 1943.

Žalujoči ostali

Za vedno nas je zapustil v 91. letu starosti naš ljubljeni oče, ded, praded in tast, gospod

Franc Planinšek

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 6. junija 1943, ob pol 4 popoldne z Žal, iz kapele sv. Janeza k Sv. Križu.

Ljubljana, Višnja gora, dne 4. junija 1943.

Žalujoče rodbine: Planinšek in sorodstvo.

Domačija v cvetju

Tomaž Poklukar

Kratka vsebina doslej: Andražev Matevž, doma iz St. Lovrenea na Pohorju, je koncal pravne študije. S svojim dekletom je bil dogovorjen, da se bo lotil razumnškega poklica. Na njegovi domačiji pa je umrl mlajši brat, namenjen za naslednika, in tako je prišla na Matevžova vrsta, da se vrne na kmeto in prime za plug. Dekle mu ostane tudi v novih okoliščinah naklonjeno. Majdini starši pa vztrajajo na tem, da mora Matevž zapustiti domačijo ter se lotiti poklica, za katerega se je bil izsolal.

Nežneje kakor kdajkoli je govoril oče Vorina s svojo lepo hčerjo. Zbudil ji je sanje, na katere je še skoraj pozabila: da bi Matevž prišel v Ljubljano v službo in da bi živel v svetu, ki sta si ga zgradila v prvem obdobju ljubozni. Občutek nedosegljive sreče jo je spreltel in dvajsetletna nevesta je vzdihnila. Ni ugovarjala očetu in tudi ni mogla; preveč je bila prežeta in pretežko nalogo ji je poveril.

To noč se je zgodilo po dolgem času, da jo je oče pobožal po lasih in jo poljubil, ko ji je voščil lahko noč.

Misel, da bi morala zdaj, ko sta že dogovorjena, da bo pred zimo poroka, pisati Matevžu, naj bi zapustil domačijo, ji je težila srce. Kakor si je želela, da bi se zgodil čudež, in da bi ji Matevž prošnje ne zameril ter da bi

še vedno budna kakor, sredi dneva. V hrepenenju po sreči, ki je bila zdaj tako blizu in spet tako daleč, so potekale ure.

Jesen je bila suha in topla. V pohorskih gozdovih so še vedno hreščale žage in pele sekire, ki so podirale velike smreke. Čez zimo jih bodo spravili po snegu do globoke plovne reke in o sv. Juriju jih bodo začeli zlagati v splave, da jih bo potem odnesla Drava v južne kraje.

Veseli je bilo gledati drevje, ki je dočakalo častljivo starost in je ležalo pokončano na tleh z razkosnimi storži v vrhovih. Mlajše smreke so oklestili za brzojavnice, stare in debele pa so razžagali v osem ali štirinastke hlo-de. Podrli so tudi nekaj macesnov in bojk. Bradati drvarji so se hoteli lotiti še tise, Matevžu pa je bilo redko drevo tako všeč, da mu je velikodušno podaljšal življenje.

Nalomil si je šop temno zelenih vejic z rdečimi jagodami in se poslovlil od drvarjev, potem ko je okusil rumene turske žgance, zabeljene z dehteto zaske. Ko je izginil po riži, so začeli drvarji živahneje zajemati iz skled. Šele potem ko so potolažili prvo lakot, je sprožil Petračev razgovor:

»Hej, Korl, kdaj bo gostija pri Andraževih?«
»Njega bi vprašal, ko je bil tukaj; sam vem toliko kot ti. Na oklice še niso dali.«
Petračev, ki ni bil zadovoljen z od-

govorom domačega hlapca, je nadaljeval zase:

»Najbrž je bogata, hudo bogata! Kako bi jo drugače vzel od tako daleč, ko bi lahko našel doma katero bi hotel. In krepka bo morala biti za tako domačijo. Kdo ve, če bo tako dobrih rok kakršnih je mati Andraževa? Moja Mica ne gre nikoli praznih rok od hiše.«

»Matevž ne bo pripeljal kaj slabega,« ga je zagovarjal Korl. »Videti bi moral, kako je preuredil hišo! Spalnico je pripravil z velikimi okni in zraven še sobo, kjer bosta najbrž na samem obedovala. Pa še veliko kad ji je oskrbel, zidano in s tekočo vodo, kjer se bo kopala kakor kraljična. Da, Matevžu se pozna, da je bil dolgo v Šolah! Česar se loti, se zdi včasih nepremišljeno, ko pa je gotovo, mu da sam oče Andraž prav. Hudič je, da so nekateri tako odkrpe glave, in jim gre vse od rok, nekateri pa ne morejo naprej.«

Korl se je popraskal po bradi, vstal in odšel po košaro, polno mehkih tepk. »Mati Andraževa so jih dali, da ne bomo zlampali vode; še za v čevlje ni dobra!«

Hlastno so použili hrushke in v rokah so jim ostajali samo še peljci, ki so jih metali naokrog. Potem so prižgali pipe in iznova so začele peti zdaj žage, zdaj sekire, zdaj oboje hkrati. Kdaj pa kdaj je kdo zaklical »pozor!« — in drevo je najprej zdrhtelo in zakripalo, potem pa se je z bučnim hrumenjem in pokanjem zrušilo na meh-

ka tla. V naslednjem hipu so padle na listje samo še sube iglice in spet je bilo vse tiho.

Matevž je hodil nekaj časa po riži, potem pa se je spustil v dir, da je pokalo pod nogami. Na osojah pod gozdom se je zagledal v veverice, skakljajoče po temnih leskovih vejah.

»Oho, privoščite še gospodarju, da vsaj okusi vaše dobrote!« jih je preprašal.

Na tleh je ležalo vse polno rumenih lešnikov. Otrsel je lesko in novi sadeži so se vsuli kot toča, klokotali po tleh in se zaustavljali med suho travo. Veverice so se umaknile na drevje in se preplašeno ozirale po popotniku, ki si je začel polniti žepce z zreliimi plodovi.

Iz gozda je odmevalo zamolklo udarjanje sekire. Drvarji so sekali po taktu, in si z nizkim, vendar deročim glasom prepevali:

Sem olcarja 'mela
sem tolarje štela;
zdaj mlinarja 'mam
pa moko pekla.
Matevžu je ugajala pesem, čeprav ni bila kaj orida ubrana in čeprav bi jo slišal skoraj vsak dan. Ko si je napolnil žepce z lešniki, je vzkliznil: »Dovolj vam je ostalo, revice nemne!« in se spustil po senoženih. Preiskoval je ploteve in grmičevje, dokler se ni zaustavil spet pri drevju z rdečimi jagodami. Nekaj debelih, temnordečih in od prevelike zrelosti nagubanih sadežev je počrpal na tleh in si jih mašil v usta.